

**T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**TÜRKİYE’DE YAPILAN YABANCI DİL SINAVLARINA UZAKTAN VE
ÖRGÜN EĞİTİM İLE HAZIRLANAN ADAYLARIN BAŞARI DÜZEYLERİNİN
ANALİZİ**

Murat GÜLTEKİN

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALBAYRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ISPARTA, 2021

© 2021 [Murat GÜLTEKİN]. Tüm hakları saklıdır.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
TABLolar DİZİNİ.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
1.GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Varsayımlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar	5
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	6
2.1. Dünya’da ve Türkiye’de uzaktan eğitim	6
2.2. Uzaktan Eğitim ile İlgili Temel Tanımlar.....	9
2.3. Türkiye’deki Sınavlar	12
2.4. Literatür Araştırması.....	14
3. YÖNTEM	18
3.1. Araştırma Evreni ve Örneklemi	20
3.2. Araştırma Soruları ve Amacı	24
3.3. Veri Toplama	25
3.4. Veri Temizleme	25
3.5. Veri Analizi ve Değerlendirme.....	25
4. BULGULAR.....	26
4.1. Demografik Bilgiler ve Özellikleri	26
4.2. Örgün Eğitim Alan Adayların Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları	27
4.3. Uzaktan Eğitim Alan Adayların Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları	28
4.4. Örgün + Uzaktan Eğitim Alan Adayların Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları.....	29
4.5. Örgün Eğitim Alan Adayların Yıllara Göre Başarı Analiz Sonuçları	29
4.6. Uzaktan Eğitim Alan Adayların Yıllara Göre Başarı Analiz Sonuçları	31
4.7. Örgün + Uzaktan Eğitim Alan Adayların Yıllara Göre Başarı Analiz Sonuçları....	32

4.8. Örgün, Uzaktan ve Örgün+Uzaktan Eğitim Alan Adayların Başarı Analiz	
Sonuçları	34
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	36
KAYNAKÇA.....	40
ÖZGEÇMİŞ	43

ÖZET

TÜRKİYE’DE YAPILAN YABANCI DİL SINAVLARINA UZAKTAN VE ÖRGÜN EĞİTİM İLE HAZIRLANAN ADAYLARIN BAŞARI DÜZEYLERİNİN ANALİZİ

Murat GÜLTEKİN

**Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALBAYRAK**

2021, 44 sayfa

Bu tez çalışmasında; Türkiye’de yapılan YDS ve YÖKDİL gibi yabancı dil sınavlarına katılan adayların aldıkları eğitim türüne göre başarı düzeylerinin analiz edilmesi amaçlanmıştır. Alınan eğitimler uzaktan eğitim, örgün eğitim ve hem uzaktan hem örgün eğitim olarak üç kategoride incelenecektir. Yapılan çalışmada uzaktan eğitimin içerisine online ve offline eğitimler dahil edilmiştir. Bu sınavlara 2016-2020 yılları arasında hazırlanan yaklaşık 2056 kişinin, aldıkları eğitim türleri ve eğitim çeşitleri incelenmiş, sınav sonuçları, aldıkları eğitim türü ve hangi eğitim türünün daha başarılı bir sonuç çıkaracağı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bahsedilen online ve offline eğitimler “ydstime.com” sitesi üzerinden verilmiştir. Yüz yüze alınan eğitim saatleri, çevrimiçi (online) alınan eğitim saatleri ve çevrimdışı (offline) eğitim saatleri problem durumu kısmında detaylı bir şekilde belirtilmiştir. Bahsedilen çoktan seçmeli yabancı dil sınavlarında adayların aldıkları eğitim türüne göre elde ettikleri sonuçlar istatistiksel olarak değerlendirilmiş. Başarılı ya da başarısız ölçütlerinden ziyade hangi eğitim türünün daha etkin bir rol aldığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: YDS, YÖKDİL, uzaktan eğitim, çevrimiçi eğitim, çevrimdışı eğitim

ABSTRACT

ANALYSES OF ACHIEVEMENT LEVELS OF PARTICIPANTS WHO PREPARED WITH DISTANT AND FORMAL EDUCATION FOR FOREIGN LANGUAGE EXAMS APPLIED IN TURKEY

Murat GÜLTEKİN

**Master's Thesis, Süleyman Demirel University, Graduate School of Educational
Sciences, Department of Computer Education and Instructional Technologies**

Advisor: Assist.Prof.Dr. Mehmet ALBAYRAK

2021, 44 pages

In this thesis; it is aimed to analyse the level of achievement according to the type of training received by the candidates participating in the foreign language test applied in Turkey such as YDS and YÖKDİL. Trainings are examined in three categories as distance education, formal education and both distance and formal education. In the study, online and offline training was included in the distance education. The types of education and training received by 2056 people who were prepared for these exams among 2016 - 2020 were examined. Exam results of these people, the type of education they received and which type of education would be more successful were tried to be determined. The online and offline trainings which were mentioned before are given on the website "ydstime.com". Face-to-face training hours, online training hours and offline training hours are detailed in the problem status section. In the multiple-choice foreign language exams, the results obtained by the candidates were statistically evaluated according to the type of education they received. Rather than successful or unsuccessful criteria, it has been tried to determine which type of education plays a more active role.

Keywords: distance learning, formal education, pandemic and distance education, YDS, YÖKDİL, online and offline foreign language teaching

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlanmasındaki her türlü destek ve katkılarından dolayı değerli tez danışmanım Dr.Öğr. Üyesi Mehmet ALBAYRAK'a, akademik ve eğitim hayatım boyunca hep yanımda duran aileme, sevgili dostlarıma ve hocalarıma katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım.

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Yds ve Yökdil Soru Dağılımı	14
Tablo 2. Örgün Eğitim Cinsiyete Göre Analiz Tablosu 1	27
Tablo 3. Örgün Eğitim Cinsiyete Göre Analiz Tablosu 2	28
Tablo 4. Uzaktan Eğitim Cinsiyete Göre Analiz Tablosu 1	28
Tablo 5. Uzaktan Eğitim Cinsiyete Göre Analiz Tablosu 2	28
Tablo 6. Örgün + Uzaktan Eğitim Cinsiyete Göre Analiz Tablosu 1	29
Tablo 7. Örgün + Uzaktan Eğitim Cinsiyete Göre Analiz Tablosu 2	29
Tablo 8. Örgün Eğitim Yıllara Göre Başarı Analiz Tablosu 1	29
Tablo 9. Örgün Eğitim Yıllara Göre Başarı Analiz Tablosu 2	30
Tablo 10. Uzaktan Eğitim Yıllara Göre Başarı Analiz Tablosu 1	31
Tablo 11. Uzaktan Eğitim Yıllara Göre Başarı Analiz Tablosu 2	31
Tablo 12. Örgün + Uzaktan Eğitim Yıllara Göre Başarı Analiz Tablosu 1	32
Tablo 13. Örgün + Uzaktan Eğitim Yıllara Göre Başarı Analiz Tablosu 2	33
Tablo 14. Örgün, Uzaktan, Örgün + Uzaktan Eğitim Başarı Analiz Tablosu 1	34
Tablo 15. Örgün, Uzaktan, Örgün + Uzaktan Eğitim Başarı Analiz Tablosu 2	34

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Uzaktan Eğitim ana ekranı.....	18
Şekil 2. Sınırsız paket içerikleri	19
Şekil 3. İçerik bazlı paketler	20
Şekil 4. Öğrenci giriş ekranı	21
Şekil 5. Uzaktan eğitim örnek çalışma planı	22
Şekil 6. Çalışma Bölümleri içerik görseli	23
Şekil 7. Konu anlatım görseli	23
Şekil 8. Demografik Özellikler Grafiği	26
Şekil 9. Cinsiyet Dağılım Grafiği	27
Şekil 10. Örgün Eğitim Yıl ve Not Ortalama Grafiği.....	30
Şekil 11. Uzaktan Eğitim Yıl ve Not Ortalama Grafiği.....	32
Şekil 12. Örgün + Uzaktan Eğitim Yıl ve Not Ortalama Grafiği	33
Şekil 13. Örgün,Uzaktan ve Örgün + Uzaktan Eğitim Başarı Grafiği	35

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

AI	Artificial Intelligence (Yapay Zeka)
ANOVA	Analysis of Variance (Varyans Analizi)
BÖTE	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
BT	Bilişim Teknolojileri
df	Degree of Freedom (Serbestlik Derecesi)
f	Frekans
IELTS	International English Language Testing System
KPSS	Kamu Personel Seçme Sınavı
ÖSYM	Ölçme, Seçme, Yerleştirme Merkezi.
PTE	Person Test of English
Sig	Significance (Anlamlılık)
TOEFL	Test of English as a Foreign Language
YDS	Yabancı Dil Bilgisi Tespit Sınavı
YÖKDİL	Yüksek Öğretim Kurumlar Sınavı

1. GİRİŞ

Uzaktan eğitimin başladığı süreçten günümüze kadar geçen zamanda teknolojinin gelişmesiyle de paralel olarak mektuptan giyilebilir teknolojilere hatta yapay zekâ uygulamaları ve yazılımlarına kadar birçok farklı tarzda eğitim çeşitliliği karşımıza çıkmaktadır. Her alanda olduğu gibi eğitimde de teknolojiden faydalanmak; eğitimin kalitesini artırmayı, bireysel eğitimin daha şeffaf ve hızlı olmasını, eğitimin herkese ulaşılabilmesini ve olabildiğince her bireyin eğitim alma hakkına daha kolay ulaşabilmesini sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır. Günümüzdeki teknolojik ilerlemeler ve dijital teknolojiler sayesinde eğitimin dijital ortama ve uzaktan eğitime evrilmesi kaçınılmaz bir gelişme olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojinin sürekli gelişmesi ve daha büyük kitleler tarafından ulaşabilir olması eğitim uygulamalarının da bu yönde gelişmesine olanak sağlamış bu sayede de uzaktan eğitim, günümüz pandemi şartlarını da göz önünde tutarsak daha da kritik bir hal almış ve pastadaki payını olabildiğince artırmıştır.

1.1. Problem Durumu

Öncelikle bilgisayarların insanoğlunun hayatına girmesi ve sonraki yıllarda buna internet ve yaygın kullanımında dahil olması gelişmelere ayak uydurmayı kaçınılmaz hale getirmiştir. Uzaktan eğitim uygulamalarının 1700' lü yıllarda ortaya çıkmaya başladığını düşünürsek ya da mektupların ilk olarak uzaktan eğitim aracı olarak kullanıldığını göz önüne alırsak, günümüz teknolojik gelişmeleri ve kullanılan araçlardaki ilerleme, uzaktan eğitimin de bu süreçte ne kadar yol aldığını, zaman içerisinde ne türde değişikliklere uğrayıp nasıl geliştiğini gözler önüne sermektedir. Günümüzde uzaktan eğitim ile yabancı dil uygulamaları teknolojinin de yardımı ile çok farklı tarza uygulanmakta ve kişilerin ihtiyaçlarına göre farklı yöntemler ile uygulanabilmektedir. Bir yabancı dil öğretiminde önemli olan bireye dilin 4 becerisini kazandırmaya çalışmaktır. Bunlar; okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileridir. Her birinin öğretim ve edinim süreçleri farklı farklı ilerlemektedir. Kişiler ihtiyaç duydukları dil becerisini kazanmak amacı ile yurtdışı eğitim programlarına katılabilmekte, özel okul ve yabancı dil kurlarında eğitim alabilmekte ya da devlet okullarında yabancı dil sınıflarında eğitim ihtiyaçlarına karşılık bulmaya çalışmaktadır. Tüm dünya da insanların yabancı dile ihtiyaç duyma sebepleri farklıdır. Kendini

geliştirmek, farklı kültürleri anlayabilmek, dünya vatandaşlığı bilinci, eğitim, akademik kariyer, hobi vs. gibi sebepler bunların başı çeken sebepleri arasındadır. Çalışmamızda özellikle Türkiye’de akademik kariyer hedefleyen bireylerin yabancı dil ihtiyaçlarını karşılamak için nasıl eğitimler aldıkları, hangi sınavlara girmeleri gerektiği ve hangi kariyer basamağı için hangi notu almaları gerektiği üzerine yoğunlaşmıştır.

Türkiye’de akademik kariyer yapabilme adımları, üniversite mezuniyeti sonrasında yüksek lisans yapmak, doktora aşaması, yardımcı doçentlik, doçentlik ve profesörlük olarak karşımıza çıkmaktadır. Her bir akademik seviye için ise farklı yabancı dil sınavlarından farklı derecede notlar almak gerekmektedir. Tüm dünya da uluslararası geçerliliği olan ve 4 dil becerisini de ölçen;

* IELTS (International English Language Testing System)

* TOEFL (Test of English as a Foreign Language)

* Cambridge Assessment English, C1 Advanced ve C2 Proficiency

* PTE (Person Test of English) gibi sınavlar varken,

bu çalışmada sadece Türkiye de uygulanan ve yabancı dildeki 4 beceriyi ölçmek yerine sadece test üzerine yoğunlaşp, ÖSYM tarafından uygulanan eski adları ile KPDS, ÜDS yeni adları ile YÖKDİL ve YDS sınavları üzerinde durulmuştur. YÖKDİL ve YDS sınavlarına giren adaylar yüksek lisansa başlama şartı, doktora yapabilme şartı, yardımcı doçentlik, doçentlik ve profesörlük için bahsettiğimiz sınavlardan 55 ile 80 arasında notlar almalıdır. Kelime, gramer, çeviri becerilerini akademik seviyeye çıkarmalı ve buna yönelik eğitim almalıdırlar.

Bu sınavlara hazırlık sürecinde alınan eğitim yüz yüze ve uzaktan olmak üzere iki etaplı olarak incelenmiştir. Adaylar kurslara katılarak yüz yüze eğitim alabilmekte, uzaktan eğitim sayesinde fiziksel olarak kurslara katılmadan internet üzerinden bu sınavlara hazırlanabilmektedir. Pandemi sürecinde tüm dünyanın karşılaştığı kısıtlama ve kapanmalar ülkemizi de etkilemiş. İnsanlar yüz yüze derslerden ziyade uzaktan eğitime ağırlık vermeye başlamıştır. Bu çalışmada Türkiye’de yabancı dil sınavlarına hazırlanan adayların hem yüz yüze hem de uzaktan aldıkları eğitimler sonucu elde ettikleri notlar ve başarı ölçütleri belirlenmeye çalışılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Yapılan çalışmanın temel amacı Türkiye’de uygulanan YDS ve YÖKDİL gibi çoktan seçmeli yabancı dil sınavlarına hazırlanan adayların, aldıkları eğitim türüne göre başarı analizlerinin yapılmasıdır. Bu sınavlara sadece yüz yüze eğitim ile hazırlanan, sadece uzaktan eğitim ile hazırlanan ve hem yüz yüze hem uzaktan eğitim ile hazırlanan adayların aldıkları skorların geçerli notlar arasında olup olmadığı kontrol edilecek, hangi eğitim tarzının diğerlerine göre daha iyi sonuç verdiği tespit edilmeye çalışılacaktır. Uluslararası geçerliliği olan ve 4 dil becerisini de ölçen IELTS (International English Language Testing System), TOEFL (Test of English as a Foreign Language), Cambridge Assessment English, C1 Advanced ve C2 Proficiency, PTE (Person Test of English) gibi sınavlar Türkiye’de akademik kariyer düşünen adaylar tarafından tercih edilmemektedir. Bu konuda Türkiye İstatistik Kurumunda veri bulunamamıştır çünkü bu sınavlar özel kurumlar tarafından da uygulanabilmektedir ancak tercih sebebi olamamasının sebebi bu sınavların hazırlık süreçlerinin uzun olması, konuşma, dinleme, okuma, yazma yani bir dilin olmazsa olması 4 beceride tam bir hakimiyet gerektirmesidir. Bu sebeplerden ötürü Türkiye’deki adaylar ÖSYM tarafından yapılan çoktan seçmeli sınavlara yönelmektedirler.

Uzaktan eğitim özellikle Türkiye’de ki akademik kariyer hedefi olan ve YDS, YÖKDİL gibi çoktan seçmeli sınavlara girmek zorunda olan bireylerin eğitim kalitesini artırmak için nasıl daha aktif kullanılabilir sorusuna yanıt bulmak çalışmanın hedefleri arasında yer almaktadır.

1.3. Araştırmanın nemi

Günümüzün gerekli kıldığı teknolojik gelişmeler ışığında eğitim alanındaki yeniliklere ayak uydurma ve daha etkin bir ğretim süreci ortaya çıkarmak amacı ile yapılan çalışma pandemi öncesinde yapılan eğitim türleri ile pandemi sonrasında hangi eğitim tarzına yönelmemiz gerektiği hakkında da açık veriler ortaya sunacaktır.

YDS ve YÖKDİL gibi sınavlara hazırlanan adayların elde ettikleri notlara ulaşmak, nasıl bir eğitim aldıklarını öğrenmek, hem yüz yüze hem uzaktan eğitim almış adayları bulmak oldukça zordur. Kişiler bulunsa bile çok sayıda net bilgiye ulaşmak için bu

adaylara tek tek ulaşılmalı aldıkları eğitim ve eğitim içeriği hakkında detaylı bilgi istenmelidir.

Türkiye’de uygulanan çoktan seçmeli yabancı dil sınavlarına katılan adayların hangi eğitim türünü tercih ettiği ve aldıkları skorlar hakkında detaylı bir bilgiye ulaşmanın çok zor olduğu göz önünde tutulursa bu konuda yeterli sayıda veri elde edilememesi çalışmamızı diğerlerinden bir adım öne taşımaktadır. Bu verileri elde edebilmemiz hem yüz yüze eğitim veren bir kurum da aktif olarak eğitim sürecinde bulunmamız hem uzaktan eğitim ile yabancı dil eğitimi veren aktif bir platformun bulunması hem de uzaktan ve yüz yüze eğitim alan aktif öğrencilerimizin bulunması sayesinde mümkün olmuştur.

Veriler devşirme ve farklı platformlardan toplanmamış olup çalışmanın aktif olarak içerisinde yer alınması araştırmamızın önemli noktalarından biridir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular ve Türkiye’de yapılan tez çalışmaları için YÖKTEZ ulusal tez merkezi verileri incelenmiş, çeşitli yıllarda YDS sınavı üzerine yapılan on, YÖKDİL sınavı üzerinde yapılan sadece bir çalışma bulunmuştur. Ancak YDS ve YÖKDİL sınavlarına uzaktan ve örgün eğitim ile hazırlanan adayların başarı düzey analizleri hakkında bir çalışma yapılmadığı gözlemlenmiştir.

Araştırma sonrasında çıkacak olan sonuçlar ile Türkiye’de uzaktan eğitim ile yabancı dil öğretiminde yeni teknolojilerin adaptasyonunun nasıl olması gerektiği, hangi eğitim tarzının bu sınavlar üzerinde daha etkin olduğu, adayların nasıl çalışması gerektiği hakkında verilere de ulaşılmış olacaktır. Daha önce bu konuda ve benzer çalışmaların veri toplama zorluğu nedeni ile yapılamamış olması araştırmamızı özgün bir hale getirmektedir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmada yer alan katılımcıların sınavlardan aldıkları notlar kendi beyanları olup veri toplama sürecinde sorulan sorulara içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

- * Çalışmaya katılan ve uzaktan eğitim alan adayların online platformda geçirdiği zaman takibinin zorluğu
- * YDS ve YÖKDİL sınavlarına hazırlanan adayların hazır bulunuşluluk düzeylerini etkileyen dış faktörler. Sınav günü çok fazla heyecan ve kaygı duymaları aldıkları notları etkileyebilmektedir. Ayrıca fiziki olarak herhangi bir zorluk karşılaşmak ya da hastalıktan müzdarip olma durumu başarı düzeylerini etkileyebilmesi.
- * YDS ve YÖKDİL gibi sınavlara hazırlanma sürecinin bireye göre farklılık göstermesi. Yabancı dil altyapısı olan, lise ve üniversite de iyi bir yabancı dil eğitimi almış olan adaylar Testing formatındaki sınavlara daha kolay uyum sağlarken, alt yapısı hiç olmayan adayların hazırlık süreçlerinin daha uzun sürmesi.
- * YDS ve YÖKDİL sınavlarının içerik ve zorluk olarak birbirlerinden farklı olmaları ve her dönem zorluk seviyelerinin değişken olması.
- * YDS sınavında alana özgü sorular yokken YÖKDİL sınavının Sağlık, Sosyal ve Fen olmak üzere 3 farklı alanda yapılması.
- * Adayların sınav hazırlık sürecine başlamadan önceki notlarının bilinmemesi.
- * Alınana notların adayların beyanı ile elde edilmesi.
- * Eski ve yeni notlarını paylaşmak istemeyen adayların olması.
- * Türkiye’de minimum başarı kriteri olarak, doktora girişte 55, doçentlik başvuruları için 55, çoğu üniversitelerde ise doçentlik kadrosuna atanma için 65 notu istenmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Teknolojik gelişmelerle beraber eğitim öğretim süreçlerinde de yenilikler yapılma ihtiyacı doğmuş ve eğitimde insanların ihtiyaçlarını karşılamak ve yeni düzene ayak uydurabilmek için uzaktan eğitim artık bir ihtiyaç haline gelmiştir.

2.1. Dünya’da ve Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Günümüz şartları ve tüm dünyanın şu anda içerisinde bulunduğu koşullar düşünüldüğünde salgın ve bulaşıcı hastalıklar yüzünden eğitim öğretim süreci sekteye uğramakta, insanların eğitim alma özgürlükleri zorunlu sebeplerden ötürü engellenmek zorunda kalmaktadır. Covid-19 salgını öncesi uzaktan eğitimin tanımları çok kez yapılmış, araştırılmış, teknolojik ilerlemelere ayak uydurmak için değiştirilmiş ve geliştirilmiştir. Ancak tüm dünyayı kapsayan sağlık sınırlamaları göz önüne alındığında, uzaktan eğitimin bile tanımı ve tarifi yeniden yazılmalı, güncellemeler yapılmalı, eğitmenlere uzaktan eğitimin artık eskisi gibi sadece tanımlar ve akademik çalışmalardan ibaret olmadığı anlatılmalı, yeni normal kavramı benimsetilmeli ve uzaktan eğitimin sadece teknolojiden faydalanma, zaman ve mekân farkı ya da klasik tanımlardan ziyade uygulanabilirliği güçlü, tam donanım ile sürdürülebilir bir eğitim tarzı olması daha net ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimine, ne zaman başladığına ve hangi ülkelerin öncü olduğuna yakından bakacak olursak temellerinin 1700’ lü yıllara dayandığını söyleyebiliriz. 1728 yılı uzaktan eğitim de yenilik yılı olarak karşımıza çıkmaktadır. 1728 yılında Boston Gazetesi’nde “Steno Dersleri” nin uzaktan eğitim ile verileceği duyurulmuştur. 1833 yılında bir gazete ilanında mektup gönderme yoluyla öğretim gerçekleştirileceği ifade edilmiştir (Çoban, 2013). 1840 tarihinde Isac Pitman mektupla uzaktan eğitim denemelerine başlamış ve bu yolla öğrencilerine din eğitimi vermeye çalışmıştır. Aynı zamanda Pitman, bir tür not sistemini de oluşturmuş ve uzaktan eğitim yolu ile ortaya çıkan çalışmalara başarı notu vermiştir Mahinur (2011).

İngiltere’de mektup kullanılarak yapılan uzaktan eğitim çalışmaları için Amerika Bileşik Devletleri rol model olarak alınmış ve Mektupla Eğitim Üniversitesi 1883 yılında kurulmuştur. Başlarda yoğun ilgi görse de daha sonraları bu faaliyet durdurulmak zorunda kalmıştır (Nizam, 2004).

Almanya’da uzaktan eğitim çalışmaları 1856 da başlamıştır. “Fern Universitat” ve “Tele Colleg” gibi uzaktan eğitim kurumları günümüzde hala daha varlıklarını sürdürmektedirler.

Fransa ve Rusya’da uzaktan eğitime önemli ölçüde yatırım yapan ülkeler arasındadır. Her iki ülke de 1900’ lü yılların başlarında uzaktan eğitime geçiş süreci başlamıştır Fransa’ da 1939 yılında resmi olarak Uzaktan Eğitim Merkezi kurulmuştur. Rusya’da aynı yıllarda farklı uzaktan eğitim projeleri hazırlamış ve bunu halka sunmuştur. (Altuncu, Yusuf Tahir vd. 2009).

Fransa aynı zamanda 1930’lu yıllarda uzaktan eğitim için özel kurumları desteklemiştir Fransa’da Ulusal Tele Eğitim Merkezi (CNTE), günümüzde (CNED) Ulusal Uzaktan Eğitim Merkezi adını almıştır ve savaş yıllarında da eğitime yoğun bir şekilde devam etmiştir. Halk uzaktan eğitimin önemini en baştan kavramış ve rağbet göstermiştir (Edanich akt. Papi ve Büyükaslan, 2007).

Amerika Birleşik Devletleri teknolojik gelişmelerin hızı ve kitle iletişim araçlarının hızlı gelişimi sayesinde 1920’li yıllarda radyo ile uzaktan eğitime başlamış ve uzaktan eğitim için üniversitelerin kendi radyo kanallarını kurmasını sağlamıştır. Bu yıllarda 500 den fazla radyo ile eğitsel radyo programları başlamıştır. Çocuklara yönelik eğitsel programların sayısındaki artış uzaktan eğitimin güç kazanmasını sağlamıştır (Çoban, 2013). Japonya da uzaktan eğitime yenilik ile başlayan ülkelerin arasında yer almaktadır. Eğitime devam edemeyen öğrenci, asker ya da coğrafi koşullar nedeni ile okuldan uzak kalan bireylere ders vermek amacı ile uzaktan eğitime 1948 yılında başlamıştır. Japonya’nın tercih ettiği uzaktan eğitim modeli İngiltere modeline oldukça benzerdir. Kanada ise Amerika Bileşik Devletleri’nden esinlenerek kapsamlı bir uzaktan eğitim hizmeti sunmaya çalışmıştır. Kanada’da köklü bir geçmişe sahip uzaktan eğitim uygulamaları dünyanın dört bir tarafından hali hazırda kullanılmaktadır (Antalyalı, 2004).

Türkiye’de uzaktan eğitim ile ilgili ilk adımlar ya da düşünceler demek daha doğru olur 1927 yılında ortaya atılmıştır. Fikir özellikle eğitim kurumlarının fiziki eksikliklerini gidermek olarak ortaya çıksa da ilk, orta ve yükseköğretim kademelerinde aktif bir şekilde benimsenmiştir. Haziran 1927 tarihinde Milli Eğitim Bakanı, Müsteşar, Milli Talim ve Terbiye Azaları, 11 Maarif Emini ve Umum Müdürü bir araya gelerek Türkiye’de eğitimin temel sorunlarını ele almışlardır. Bu toplantıda gelişmiş ülkelerin

eğitim sistemleri irdelenmiş olup Türkiye’deki eğitim sorunun üzümünün mektupla ğretim yöntemi olduğu konusunda mutabık kalınmıştır (Arar, 1999: 26). 1950’li yıllarda özel kuruluşlar ve Milli Eğitim Bakanlığı yabancı dilde uzaktan eğitimi teşvik etmiş ve böylece Ankara niversitesine bağlı Bankacılık ve Ticari Hukuku Araştırma Enstitüsü’nde uzaktan eğitim programı başlatılmıştır (Barkuş ve Koç 2019). Oluşturulan bu programlar sayesinde banka görevlileri mesleki formasyonlarını takip edebilmiş ve 1927’de ortaya atılan uzaktan eğitim fikri geç de olsa hayata geçirilmiştir. Aynı şekilde 1951 yılında ğretici Filmler Merkezi (FM) kurulmuş ve uzaktan eğitim daha aktif bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Papi ve Bykaslan, 2007). Mektupla ğretim Merkezi’nin başarısı Deneme Yüksek ğretmen Okulu, Açık ğretim Fakültesi, Açık ğretim Lisesi, Açık İlköğretim ve Yayın Yükseköğretim Kurumu’nun (YAYKUR) oluşturulmasına zemin hazırlamıştır (Arar, 1999). 1968 yılında Mektupla ğretim Merkezi’nin adı radyo ve televizyonun yaygınlaşmasının etkisiyle birlikte Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi olarak değişmiştir. 1982 yılında ise yeni eğitim-ğretim teknolojilerinin ortaya çıkışıyla birlikte Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi, Bilişim Merkezi olarak hizmet vermeye devam etmiştir (Papi ve Bykaslan, 2007).

1950’li yılların sonu 1960’lı yılların başında İstatistik Yayın Müdürlüğü bünyesinde Mektupla ğretim Merkezi kurulmuştur. 1980’ler ilk olarak yükseköğretimde uzaktan eğitim Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık ğretim Fakültesi’nde başlamıştır. Tüm Türkiye’ye eğitim sunan Anadolu Üniversitesi Açık ğretim Fakültesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde ve Batı Avrupa’da yaşayan Türk vatandaşlarına da diploma imkânı sağlamıştır (ukadar ve elik, 2003). 1990’lı yıllarda internet kullanımı ve teknolojik gelişmeler sayesinde uzaktan eğitim daha da kapsamlı hale gelmiştir. Türkiye’de internet üzerinden uzaktan eğitimin başlatılması Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) bünyesinde ortaya çıkmıştır. Enformatik Enstitüsü kurulmuş ve öğrencilerin bilişim alanında ilerlemesi hedeflenmiştir, Aynı zamanda sertifika ve diploma alabilmeleri amaçlanmıştır. ODTÜ’de yürütülen programların bazılarının uygulamaları ğretim elemanlarıyla yüz yüze gerçekleştirilmiş, fakat programın tamamında uzaktan eğitim metodu kullanılmıştır (ukadar ve elik, 2003).

2.2 Uzaktan Eğitim ile İlgili Temel Tanımlamalar

Teknoloji: Teknolojinin sözlük anlamına bakacak olursak kısa bir araştırma ile şöyle bir tanımlamayı bulabiliriz. Teknoloji ("zanaat bilimi", Yunanca: τέχνη; tekno, "zanaat, beceri, el sanatları"; ve Yunanca: -λογία; -loji[3]) mal veya hizmetlerin üretiminde veya buna yönelik amaçların gerçekleştirilmesinde kullanılan beceriler, yöntemler, işlemler, tekniklerin derlenmesi veya bilimsel araştırmalardır. Teknoloji teknikler, süreçler vb. bilgiler olabileceği gibi makineler, bilgisayarlar, çeşitli cihazlar ya da fabrikalarda yerleşik olarak bulunabilir. Bunun gibi şeyleri bir birey ayrıntılı bilgi olmadan çalıştırabilir. (Constable, George; Somerville, Bob, 2003). Ayrıca bir başka kaynaktan ise: teknoloji yaşamları örgütlemek amacı ile kullanılan araçtır, zaman ve mekâna göre değişiklik gösterebilir

Bilgisayar: Anlamının her geçen gün biraz daha netleşmeye başladığı, birçok kişinin farklı açılardan bakarak tanımladığı ve gelişen teknoloji ile bu tanımların yenilenip daha da anlamlandırılmaya çalışıldığı bir aygıt, cihaz ya da yardımcı eleman olarak bakabiliriz. Teknik olarak kullanıcıdan giriş bilgileri yardımıyla aldığı verileri komutlar ile işleyerek kullanıcıya çıkış birimleri aracılığıyla sunan elektronik aygıttır (Emmungil, 2009).

Uzaktan Öğrenme (Distance Learning): Bilgi iletişim teknolojilerinin gelişimiyle birlikte her alanda değişiklikler meydana gelmiştir. Bu alanlardan biri de eğitimidir. Eğitim sistemlerinde ortaya çıkan sorunlara bilgi iletişim teknoloji temelli sistemlerle çözüm aranmaya çalışılmıştır (Balaban, Erdal 2012). Bu sistemlerden biri de uzaktan eğitimidir. Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencinin aynı mekânlarda bulunmak zorunda olmadığı ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin posta hizmetleri ve bilgi iletişim teknolojileri sayesinde yürütülen bir eğitim sistemi modelidir (İşman, 2011, Pegem Akademi).

Sanal Sınıf (Virtual Classroom) : Kendi içerisinde birçok farklı tanımlama yapılabilecek olan Sanal sınıf kavramında kullanılacak araçları üç farklı kısma ayırabiliriz.

- a) Sahne (Stage) b) Masaüstü (Desktop) c) Aynalar Dünyası (Mirror World)

A) Sahne: Sahne ortamında kullanıcı kendini tamamen sanal bir ortamda hisseder. Giyilebilir teknolojilerinde yardımı ile (Head Mounted Display, HMD) başa takılan gözlük ve miğfer kombinasyonu ile sesleri duyabilmekte ve aktarılan görüntüyü algılayabilmektedir. Bu aygıtlar kablo ile bilgisayara bağlıdır. Etkileşim sağlanması amacıyla giyilebilen eldivenler (wearable gloves / data gloves / joysticks) kullanılabilir. Kullanıcı bu sayede yön, ses ya da verilen talimatlara göre hareket edebilmektedir.

Bir başka sahne ortamı ise Kabin Simulatörleridir (Cab Simulators). Bu cihazlar bilgisayara bağlı kapalı alan bir başka deyişle kokpit tarzı cihazlardır. Kontrol üniteleri ve büyük bir ekran ile istenilen araç (uçak kamyon vs) kopyalanır. Son olarak Özelleştirilmiş Odalar

(Chamber Worlds) kullanıcılar özel hazırlanmış bir odanın içerisine 3 boyutlu gözlük takarak girer. Yerler, tavan ve duvarlara yansıtılmış görüntüleri 3 boyutlu gözlük sayesinde görebilirler. Özelleştirilmiş Odalar da görsel ve duysal özellikler ön plana çıkmaktadır.

B) Masaüstü: Masaüstü Sanal Gerçeklik (Desktop Virtual Reality) ve Baş Çift Görüntü Veren Araç (Head Coupled Display) olarak iki kategoride incelenebilir. Masaüstü Sanal Gerçeklikte monitöre ek olarak giyilebilir teknoloji ürünleri yani eldivenler ve gözlükler kullanılabilir. Bu sayede kullanıcı 3 boyutlu kontrol gerçekleştirebilir.

C) Aynalar Dünyası: Bu tür sanal gerçeklik ortamında kullanıcı kendi görüntüsünün yansımalarını görür niteliktedir. Karşısındaki diğer ikinci kişinin hareket ve eylemlerini de göreceği için ortam bir bilgisayar ya da yapay zekâ tarafından dikkatle kontrol edilmeli ve hareketler dikkatli analiz edilerek yansıtılmalıdır. Kullanıcının herhangi bir giyilebilir teknoloji kullanması gerekmez. Örnek olarak hava tahmin stüdyolarında kullanılan görüntü yansıtılmaları verilebilir (Kayabaşı, Y. 2005).

Karma Öğrenme (Blended Learning) : Karma öğrenme yüz yüze yapılan öğrenme ile uzaktan öğrenmeye dayalı elektronik ortamların bireyin hızına göre ilerlemesi ile birleştirilmiş bir öğrenme tarzıdır. Web tabanlı öğrenme ile geleneksel öğrenme tarzının iyi özellikleri bir araya getirilmiştir. Bu yöntem her türlü teknolojinin kullanıldığı, geleneksel ve bilişim teknolojilerinin harmanlandığı bir yaklaşımdır. Yani bir anlamda, yüz yüze eğitim ile e-Öğrenme uygulamalarının bir karışımıdır (Aytaç, T. (2011).

Web Tabanlı Öğrenme: Öğretim ortamı olarak web yazılımlarından faydalanılan uzaktan eğitim modelidir. Öğrenme yazılımları, http protokolü gibi birçok bileşeni vardır. (Çallı, 2002: 4-5).

Mobil Öğrenme: Mobil iletişim teknolojilerinin gelişimi ile hız kazanan ve paralel olarak ilerleyen bir öğrenme türüdür. Mobil cihazlar ile sunulan uzaktan eğitim modelidir.

Çevrimiçi Öğrenme (Online): İçerik paylaşımı ve öğretim ortamı olarak bilgisayarlar ve bilgisayar ağlarının kullanıldığı öğrenmedir. İnternet sayesinde kullanıcı sayısının çok fazla olabileceği gibi yerel ağlar sayesinde de birkaç kullanıcıdan oluşabilen öğrenme ortamıdır.

İnternet Tabanlı Öğrenme: Öğretim ortamı olarak internetin kullanıldığı bir öğretim türüdür. Web tabanlı öğrenmeye göre daha geniş bir öğretim kapsamı vardır. İnternette birbirine bağlı çok sayıda bilgisayar ve bununla beraber çok fazla kullanıcı olduğu için bilgisayar ağlarının yanında, e posta, FTP gibi hizmetleri de içermektedir. Genel olarak bakacak olursak web tabanlı öğrenme internet tabanlı öğrenmenin içerisinde yer alır.

Çevrim Dışı Öğrenme (Offline): Bu öğrenme ortamında kullanıcılar mobil cihazlar ya da bilgisayarlar yoluyla önceden kaydedilmiş verileri, dersleri, dokümanları tekrar tekrar izleyebilir. Bir nevi kayıt ders olarak nitelendirilebilir. Toplu olarak aynı anda aynı ağda olmaya gerek yoktur. Bireysel olarak ta yararlanılabilir.

Bilgisayar Tabanlı Öğrenme: Öğrenme sırasında kullanılan bilgisayarın bir ağa bağlı olmasına gerek olmayan, sadece bilgisayar kullanımı ile de yapılabilen bir öğrenme türüdür. Öğrenmede kullanılan materyaller ve içerik bireyseldir, bireye özgüdür. (Brock, Terry B. 2002)

Senkron Eğitim: Senkron eğitimi genel olarak; Eğitimci ve katılımcıların sanal ortamda aynı ya da farklı fiziksel ortamlarda bir araya geldiği, birbirleri ile etkileşim kurabildiği ve öğretim elemanları tarafından kontrol edilen bir öğrenme türüdür. Bir başka tanımda ise Senkron eğitim şöyle nitelendirilmiştir. Sanal ortamda canlı bağlantı yoluyla (internet, uydu vb.), eş zamanlı olarak, kullanıcılar ve sunucu (öğrenciler ve

eğitimci) etkileşimli olarak uygulama içindedirler. Bu uygulamada öğrenciler soru sorabilir, birbirleri ile tartışabilir veya test çözebilirler. (Toker Gökçe, 2008).

Cambridge Assessment English, C1 Advanced ve C2 Proficiency:

Yüksek öğretim öğrencilerine iki ana alanda İngilizce dil sınavı sunulmaktadır. C1 Advance ve C2 Proficiency. Her iki sınav türü de bilgisayar tabanlı ya da kâğıt kalem ile yapılabilmektedir. CAE sınavları da okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini ölçer. Sözlü kısım sınav görevlisi ile yüz yüze yapılmaktadır. Sınav 4 saatlik tek bir oturumda uygulanır.

PTE (Pearson Test of English):

PTE Academic bilgisayar tabanlı konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerini üç ayrı bölümde inceler. 4 beceriyi 3 ayrı bölümde incelemesinin sebebi konuşma ve yazma becerilerinin aynı kategoride değerlendirilmesindedir. Genelde lisansüstü eğitim programları için en az 61 ile 67 puan aralığında puan almanız gerekmektedir. Uygulama süre 3 saattir.

2.3. Türkiye'deki Sınavlar

Türkiye'de ÖSYM tarafından uygulanan yabancı dil sınavları YDS, YÖKDİL ve e-YDS sınavlarıdır. Uluslararası uygulanan sınavlarda dilin 4 becerisi sınanırken Türkiye'de uygulanan sınavlarda içerik biraz farklıdır. Yabancı dilin tüm becerileri çoktan seçmeli sorular ile sınanmaktadır.

YDS: YDS sınavının açılımı Yabancı Dil Bilgisi Tespit Sınavıdır. Yılın belli dönemlerinde (İlkbahar – Sonbahar bazen de Kış) olarak ÖSYM tarafından uygulanmaktadır. Okuduğunu anlama, kelime becerileri ve dil bilgisi kurallarının ölçüldüğü Türkiye'de yapılan en kapsamlı yabancı dil sınavıdır. Dinleme, konuşma ve yazma becerilerinden ziyade ağırlıklı olarak okuduğunu anlama becerileri test edilmektedir. Sınav süresi 180 dakika olup yanlış cevaplar doğru cevapları götürmemekte ve her bir doğru cevap 1,25 puanla çarpılarak alınan sınav notu belirlenmektedir.

YÖKDİL: YÖKDİL sınavının açılımı Yüksek Öğretim Kurumlar Sınavıdır. ÖSYM tarafından yılın belli zamanlarında (İlkbahar ve Sonbahar) şeklinde yılda 2 kez uygulanmaktadır. Adından da anlaşılacağı üzere yükseköğretim kurumlarında lisansüstü eğitim, doktora başvuruları, doçentlik başvuruları gibi alanlarda kullanılabilen bir sınav türüdür. Sınav süresi YDS sınavındaki gibi 180 dakika olup yanlış cevaplar doğru cevapları götürmemekte ve her bir doğru cevap 1,25 puanla çarpılarak alınan sınav notu belirlenmektedir.

YDS ve YÖKDİL Sınavlarının Farkı

Türkiye’de uygulanan Yabancı dil sınavları arasında en kapsamlı ve geçerliliği olan sınav YDS’dir. YDS sınavı YÖKDİL sınavını da kapsamaktadır diyebiliriz. Şöyle ki YDS sınavından aldığınız notu KPSS atamalarında, askeri ve emniyet personeli olarak yurtdışı görevlerinde, kamu kurum ve kuruluşlarına başvurularda, banka iş başvurularında kullanabilirken YÖKDİL puanınızı bu alanlarda kullanamazsınız. Kullanım alanlarının dışında soru türleri ve kapsamı bakımında bu iki sınav birbirlerinden farklıdır.

Soru türlerinin farklılıkları aşağıdaki tabloda detaylı olarak gösterilmiştir. Bu iki sınav arasındaki önemli farklardan bir diğeri ise zorluk derecelerinin farklı olmasıdır. Gün geçtikçe iki sınavın zorluk derecesi birbirine yaklaşırsa da YDS sınavı YÖKDİL sınavına göre çok daha zordur. YDS sınavında kullanılan soruların ve metinlerin dil yoğunluğu YÖKDİL’e göre daha akademiktir. YDS sınavında tüm alanlardan yani Sosyal bilimler, Fen bilimleri, Sağlık Bilimleri ni kapsayacak türde sorular varken YÖKDİL sınavında her aday kendi seçtiği Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri gibi alandan sınava girebilmektedir. YÖKDİL sınavının YDS sınavına göre daha kolay olarak algılanmasının en büyük nedenlerinden biri de bu alan ayrımıdır.

e-YDS:

e-YDS Sınavının açılımı Elektronik Yabancı Dil Bilgisi Tespit Sınavıdır. ÖSYM tarafından yılda 3 kez uygulanır (Sonbahar, İlkbahar, Kış). YDS sınavı ile tek farkı e-YDS nin bilgisayar üzerinden yapılmasıdır. Sınav soruları, sınav süresi, geçerlilik durumu gibi tüm konular her iki sınav içinde tamamen aynıdır.

YDS ve YÖKDİL sınavlarına ait soru dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Yds ve Yökdil soru dağılım tablosu

YDS ve YÖKDİL Soru Dağılım Tablosu			
YÖKDİL	Soru Sayısı	YDS	Soru Sayısı
Tense, Passive, Modals, If Clauses	4	Tense, Passive, Modals, If Clauses	3
Kelime, Phrasal Verb	6	Kelime	4
Preposition	1	Preposition	2
Noun Clause, Relative Clause	2	Noun Clause, Relative Clause	2
Bağlaç	7	Bağlaç	5
Grammar Toplam	20	Grammar Toplam	16
Close Test	10	Close Test	10
Cümle Tamamlama	11	Cümle Tamamlama	10
İngilizce - Türkçe çeviri	6	İngilizce - Türkçe çeviri	3
Türkçe - İngilizce çeviri	6	Türkçe - İngilizce çeviri	3
Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümle	6	Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümle	5
Paragraf Tamamlama	6	Paragraf Tamamlama	4
Paragraf (5x3)	15	Paragraf (4x5)	20
		Diyalog	5
		İngilizce'den İngilizce'ye Eş	4
		Anlam	
TOPLAM	80	TOPLAM	80

2.4. Literatür Araştırması

Seven, M. (2012); uzaktan ve örgün eğitim alan bilgisayar programcılığı bölümü öğrencilerinin İngilizce dersleri başarı düzeylerinin karşılaştırılmasının yapıldığı çalışmada uzaktan eğitim alan öğrencilerin, örgün eğitime devam eden öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmüştür. Yapılan değerlendirme sonucunda uzaktan ve örgün eğitimin ikisinin aynı anda devam etmesinin belirlenen hedeflere ulaşmada daha yararlı olacağı açıklanmıştır.

Kör, H., Çataloğlu, E. ve Erbay, H. (2013); Yapılan “Uzaktan ve Örgün Eğitimin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisinin Araştırılması” adlı çalışmada ön test ve son test uygulamalı başarı analizleri incelendiğinde uzaktan eğitimin başarı düzeyinin örgün eğitime göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir.

Uzaktan eğitim yolu ile yabancı dil öğretimi üzerine MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğu tarafından yapılan bir çalışmada “*Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretiminin yüz yüze eğitim ile karşılaştırılması amacıyla yapılan araştırmalar uzaktan eğitim öğrencisinin motivasyonu yüksek olduğu için daha başarılı olduğunu göstermiştir.*” Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yolu ile yabancı dil öğretiminde öğrenci motivasyonunun yüksek olduğu görölmüştür.

Demiray, E. (2013); Kadınların uzaktan eğitim almaları ve erkeklerden farklı yönlerinin ele alındığı çalışmada uzaktan eğitim uygulamalarının özellikle kadınlar için yaygınlaştırılması ve erkek kadın eşitsizliğinin eğitim ortamına taşınmamasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Kör, H. (2013); Uzaktan eğitim ile örgün eğitimin çapraz yönlü karşılaştırması yapılmış elde edilen bulgularda uzaktan eğitim alan grubun akademik ortalamalarının örgün eğitime göre daha yüksek olduğunu tespit edilmişlerdir. Uzaktan eğitimin başarılı olmasının sebepleri arasında zamanında eğitim alma fırsatı bulamamış yaşça büyük kişilerin daha istekli olduğu bu nedenle uzaktan eğitimin onlar için daha etkili olduğu kanısına varılarak yaş olgusu üzerine de atıfta bulunulmuştur.

Buzpınar, V., Tosun, M. (2021); Alman Dili ve Edebiyatı öğrencilerine pandemi sürecinde uzaktan eğitimin verimliliği üzerine bir çalışma yapılmış ve uygulanan anketler ve analizler sonucunda öğrencilerin pandemi döneminde zorunda kaldıkları uzakta eğitime geçiş sürecine kolay adapte oldukları, sınav başarılarına etkisi olup olmadığı koşunda kararsız kaldıkları ve pandemi süreci sonrasında uzaktan eğitime devam etmek istemedikleri gibi sonuçları ortaya çıkarmışlardır. Verilen cevaplardaki çelişkileri de sosyo-psikolojik nedenler ile açıklamış ve pandeminin toplum üzerindeki olumsuz etkisi olarak yorumlamışlardır.

Özalkan, G, ř. (2020); Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme konulu çalışmada uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerine değinilmiş, normalde kullanılmak

istemeyen uzaktan eğitim uygulamalarının zorunlu geçiş döneminde mecburen kullanıldığı ve bunun etkili öğrenme, öğrencinin sorumluluk alması gibi olumlu etkilerinin yanında teknolojik problemler, kültürel farklılıklar, ders değerlendirme ve puanlamada adaletsizlik, plansız ders işleme gibi olumsuz etkilerinin de olduğu belirtilmiştir.

Sirer, E. (2020); Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilmesi ile ülkemizde tüm okulların kapatıldığı anaokullarından başlayarak ilkokul, orta öğretim, lise ve üniversitelerin uzaktan dijital eğitime geçtiği vurgusu yapılmış, uygulanan eğitim içerikleri üzerine betimsel bir analiz yapılarak öğrencilerin önceden kullanılan ekran ve televizyon uygulamalarını bu süreçte daha etkin kullandığı sonucuna varılmıştır.

Altuntaş Yılmaz, N (2020); Fizyoterapi öğrencilerinin aldıkları uzaktan eğitim hakkında öğrenci tutumlarını araştıran çalışmada cinsiyete göre uzaktan eğitim de kullanılan araçlar incelenmiş, kadın ve erkeklerin uzaktan eğitimde tercih ettikleri teknolojik aletler kıyaslanmış sonucunda da alınan uzaktan eğitimin işe yararlılığı öğrencilere sorulmuştur. Çıkan sonuca göre fizyoterapi bölümünde uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri açıklanmıştır. Özellikler uygulamalı dersler için uzaktan eğitimin geliştirilmesi ya da alternatif eğitim tarzları bulunması tavsiyesi verilmiştir.

Keskin, M., Özer Kaya, D. (2020) yapılan uzaktan eğitim kalitesi geri bildirim çalışmasında uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim kadar etkili olmadığı, öğrencilerin öğretmenler ile iletişim kurmakta zorlandıkları, uzaktan eğitimini öğrenciye kendi hızında çalışma imkânı sunduğu ancak öğrenilenlerin çabuk unutulduğu ve eğitimler sürecinde teknik aksaklıklar ve sorunlar yaşandığına dair dönütlerin alındığı açıklanmıştır.

Yapılan bu taramada da görüldüğü gibi sadece yabancı dil öğretiminde değil diğer alanlarda da uzaktan eğitim ve yararları üzerine araştırmalar yapılmış, farklılıklar ve öğrenci hazır bulunuşlukları hakkında incelemeler ve görüşler analiz edilmiştir. Ortak nokta olarak uzaktan eğitimin bireysel çalışma imkânı sağladığı, belli zamanlarda dezavantajları ortadan kaldırdığı, teknolojik yeterlilikler sağlandığında avantajlı olduğu vurgusu yapılmıştır. Öğrenci görüşleri incelendiğinde pandemi sürecindeki hızlı ve kontrolsüz uzaktan eğitime geçiş çabalarının (Keskin, M., Özer Kaya, D. 2020) uzaktan

eğitim in örgün eğitim kadar kalıcı olmadığı ve tercih sebebi olmayacağı gibi zıt fikirleri de ortaya çıkardığı sonucuna da yapılan taramalar neticesinde ulaşılmıştır.

Bu tez araştırmasında literatürden farklı olarak, adayların eğitim türleri ve yabancı dil sınavlarında aldıkları notlar karşılaştırılmıştır. Örgün eğitim alan adaylar, uzaktan eğitim alan adaylar, hem örgün hem uzaktan eğitimi aynı anda alan adayların not ortalamaları ve cinsiyet farkları kendi grupları içerisinde değerlendirilmiştir. Eğitmen, öğrenci ya da süreç gözleminden ziyade, alınan eğitim türleri ve başarı oranları karşılaştırılmış ve hangi eğitim türünün diğerinden üstün olduğu ve alınan nota daha çok etki ettiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

3. YÖNTEM

Veriler toplanırken yararlanılan ve geliştirilen uzaktan eğitim sisteminin adı ydstime.com dur. Geliştirilen uzaktan eğitim sistemi, ÖSYM tarafından yapılan Yabancı Dil Seviyesi Tespit Sınavı (YDS), e-YDS, Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL) ve YDT sınavları ile Tıp Dil sınavlarına internet üzerinden hazırlanmanıza olanak sağlayan bir sistemdir. Ydstime.com yayın hayatına 2014 yılında başlamış ve o günden bu yana adaylara hizmet vermeye devam etmektedir. Sadece Isparta merkez de bulunan merkez şubesinde yüz yüze eğitimde vermektedir. Tüm bu süreç içerisinde kursiyerlerden gelen geri dönütler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli olarak gelişimini sürdürmüş ve her dönemle birlikte kendini yenilemeyi ve geliştirmeyi sürdürmektedir. ydstime.com, YDS/e-YDS/YÖKDİL sınavlarında başarılı olmak için gereken dil bilgisi eğitimi, kelime eğitimi, çeviri ve okuma çalışmaları ile soru tipleri üzerine çalışmaların yer aldığı eksiksiz bir online YDS/YÖKDİL kursudur. Geliştirilen uzaktan eğitim platformu hakkındaki birkaç istatistik:

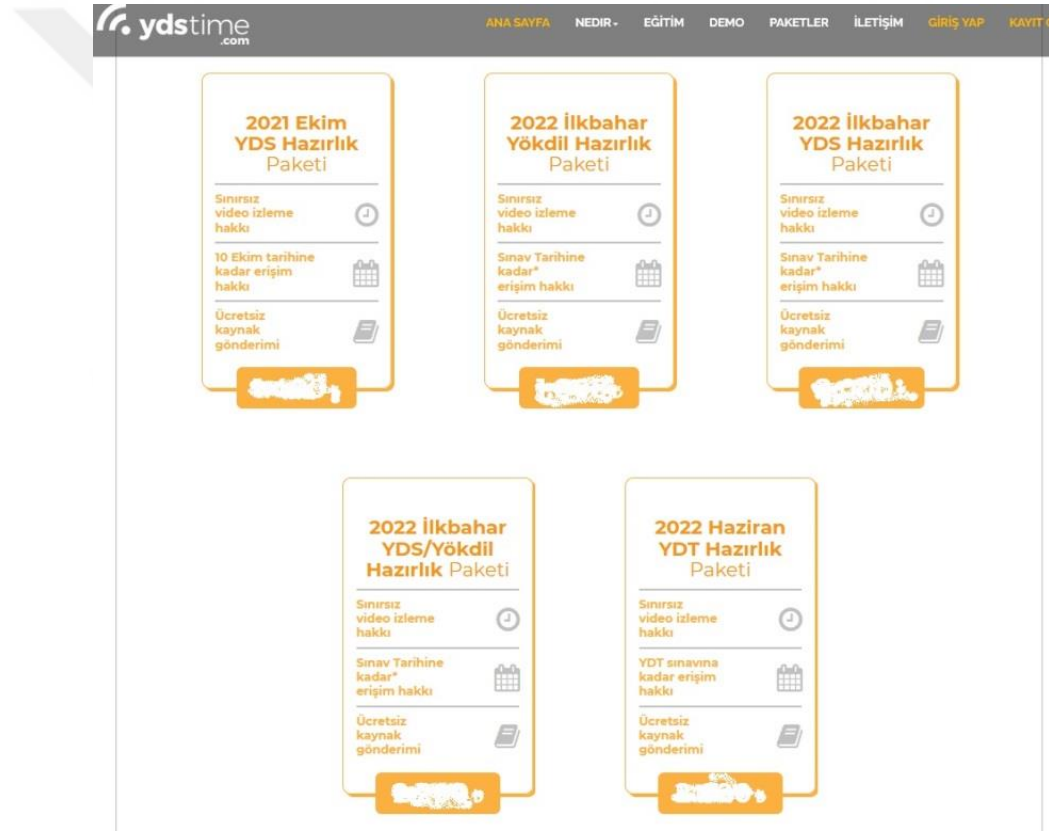
Şekil 1. Uzaktan eğitim ana ekranı

(Kaynak: <https://ydstime.com/>)

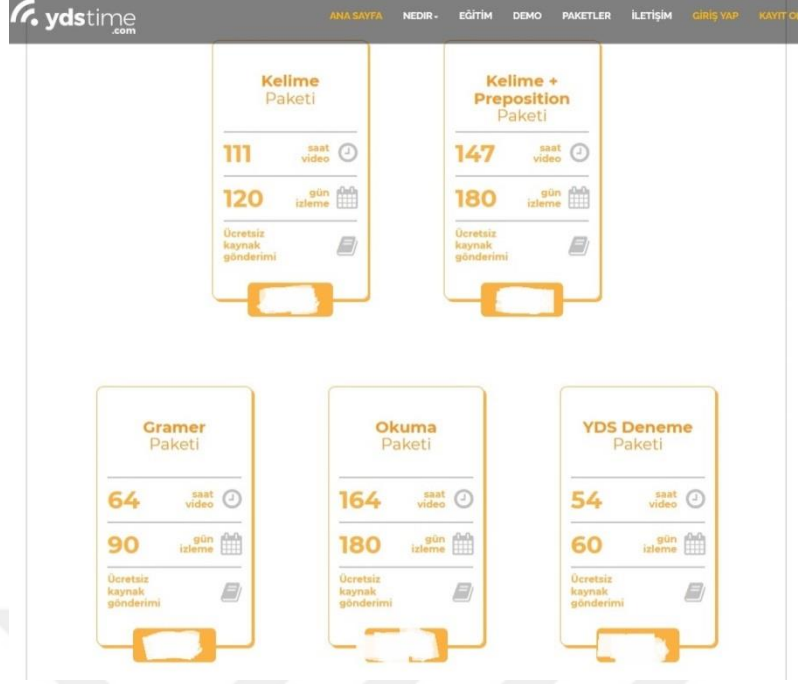
- * 881 saat 37 dakika 48 saniyelik video ders
- * 6 Kitap, 8 kelime dergisi ve deneme sınavları
- * 11.746 kelime ve tekrar testleri
- * 1000 + güncel haber

- * e-YDS formatında 30 sınav
- * 3400 İngilizce – Türkçe çeviri cümlesi

Online eğitim sistemi yabancı dil sınavlarında (ÜDS-KPDS-YDS-LYS5) 15 yıllık bir süre zarfında, 15.000'den fazla adayla çalışarak elde edilmiş bir birikimin sonucunda ortaya çıkmış bir sistemdir. Bireye özgü çalışmalarında yapılabildiği sistemde adaylar isterlerse saat bazlı paket içerikleri, sınav paketleri ya da kelime, okuma, soru çözümü gibi içerik bazlı paketleri de çalışmak için uygun görebilmektedirler. Yapılan araştırmada kullanılan veriler sınırsız erişimin sağlandığı ve toplamdaki 881 saatlik tüm eğitimi kapsayan paketleri kullanan öğrencilerin verileridir.

Şekil 2. Sınırsız paket içerikleri
(Kaynak: <https://ydstime.com/>)

Şekil 3. İçerik bazlı paketler
(Kaynak: <https://ydstime.com/>)

İçerik bazlı paketlerde adaylar eksik oldukları ya da geliştirmek istedikleri dil becerilerine göre eğitim içeriği bulabilmektedir. Yüz yüze verilen eğitimlerin planlaması ise ÖSYM'nin sınav takvimine göre yapılmakta olup ders içerikleri ve öğretim stratejileri sınav takvimine göre kalan süre hesaplanarak oluşturulmaktadır. İstenilen başarıyı elde edebilmek için yüz yüze eğitimde ortalama geçecek olan süre 20-28 hafta aralığındadır.

3.1 Araştırma Evreni ve Örneklem

Yapılan araştırmada elde edilen veriler merkezi Isparta'da bulunan eğitim kurumundan sağlanmaktadır. Türkiye'de yapılan yabancı dil sınavlarına hazırlanan adaylar birçok üniversitede alt limit olan 55 notunu alıp yeterliliklerini sağlamak amacındadır. İstenilen akademik seviyeye göre alınacak olan notun derecesi de artmaktadır. Yüksek lisansa başvuru şartları, doktora programlarına başvuru şartları, doçentlik ya da profesörlük yeterlilik şartları üniversiteden üniversiteye değişiklik gösterse de istenilen akademik dereceye göre alınması gereken notlar 55-90 puan aralığındadır. Yüz yüze eğitimlerde okuma, dilbilgisi, kelime, çeviri, soru çözüm teknik ve stratejileri dersleri verilmektedir.

Eğitim s¼reci içerisinde adaylar haftalık 9 saat y¼z y¼ze eğitim almaktadırlar. Ortalama 24 haftalık bir eğitimde toplamda 216 saatlik y¼z y¼ze eğitim verilmektedir. Verilen y¼z y¼ze eğitimin yanında geliştirilmiş olan uzaktan eğitim sistemine de sınırsız bir erişim sağlanmaktadır. Adaylar 881 saat video derse, 6 Kitap, 8 kelime dergisi ve deneme sınavlarına, 11.746 kelime ve tekrar testlerine, 1000 + g¼ncel habere, e-YDS formatında 30 sınava ve 3400 İngilizce – T¼rke eviri c¼mlesine istedikleri zaman ulaşabilmekte ve bu içerikleri tekrar tekrar izleyebilmektedir.

şekil 4. Öğrenci giriş ekranı (Kaynak: <https://ydstime.com/>)

Uzaktan eğitim içeriğinin fazla olması ve çalışmaya yeni başlayan adayların içerik hakkında bilgi sahibi olmaması nedeni ile sistem ayrıntılı olarak tanıtılmaktadır. Y¼z y¼ze eğitimin dışında uzaktan eğitimde geçirilecek olan zaman bireylere g¼re farklılık g¼stereceđi için kişiye ¼zg¼ çalışma planlaması yapılabilir. ¼rnek olarak; Bir ¼đrenci haftalık olarak 15 saat çalışabileceğini s¼ylerse uzaktan eğitimin içeriği ona g¼re planlanıp programlanır. Bu alışma saatleri kişilere g¼re artırılıp azaltılabilmektedir.

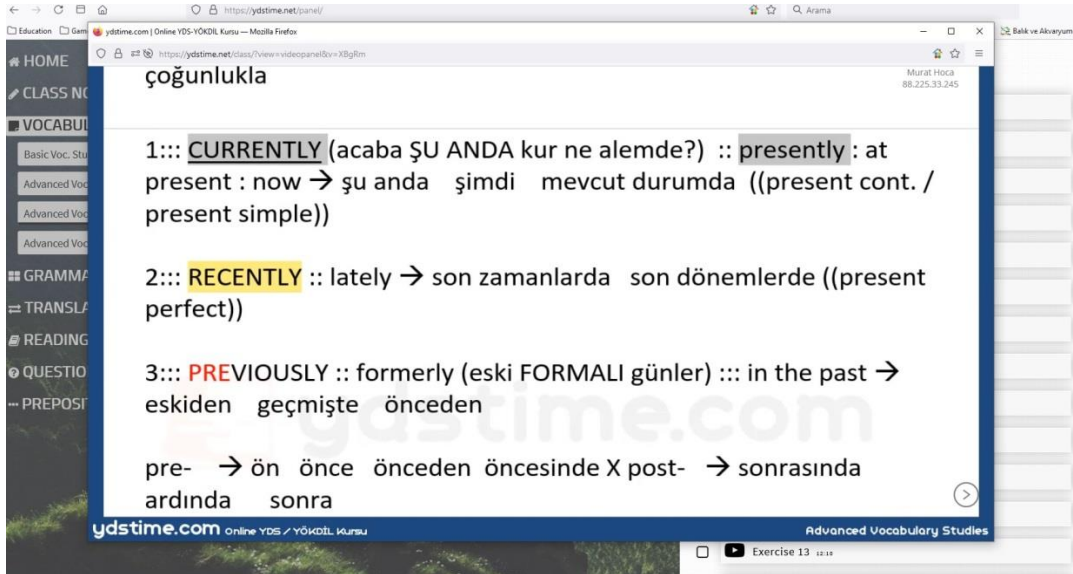
#	Konu / Test / İçerik	Tür	Toplam Video Süresi	Hafta #	#
1	Tenses in English - Konu Anlatımı	Grammar	02:20:00	Hafta #	1
2	Basic Vocabulary Studies - Exercise 01-30	Vocabulary	04:39:47	Hafta #	1
3	Tenses in English - Özgün Sorular	Grammar	03:03:00	Hafta #	2
4	Basic Vocabulary Studies - Exercise 31-60	Vocabulary	05:26:18	Hafta #	2
5	Modals in English - Konu Anlatımı	Grammar	01:36:00	Hafta #	3
6	Breaking News - Basic 01 - #188 (Sosyal)	Reading	00:25:46	Hafta #	3
7	Breaking News - Basic 02 - #187 (Sosyal)	Reading	00:17:06	Hafta #	3
8	Breaking News - Basic 03 - #186 (Sosyal)	Reading	00:22:21	Hafta #	3
9	Breaking News - Basic 04 - #185 (Sosyal)	Reading	00:19:47	Hafta #	3
10	Breaking News - Basic 05 - #184 (Sosyal)	Reading	00:15:31	Hafta #	3
11	Breaking News - Basic 06 - #183 (Sağlık)	Reading	00:18:15	Hafta #	3
12	Breaking News - Basic 07 - #182 (Sosyal)	Reading	00:15:13	Hafta #	3
13	Basic Vocabulary Studies - Exercise 61-90	Vocabulary	04:02:20	Hafta #	3
14	Modals in English - Özgün Sorular	Grammar	02:14:00	Hafta #	4
15	Breaking News - Basic 08 - #181 (Sosyal)	Reading	00:16:56	Hafta #	4
16	Breaking News - Basic 09 - #180 (Sosyal)	Reading	00:14:51	Hafta #	4
17	Breaking News - Basic 10 - #179 (Sosyal)	Reading	00:14:50	Hafta #	4
18	Breaking News - Basic 11 - #178 (Sosyal)	Reading	00:15:25	Hafta #	4
19	Breaking News - Basic 12 - #177 (Sağlık)	Reading	00:17:09	Hafta #	4
20	Breaking News - Basic 13 - #176 (Sağlık)	Reading	00:19:19	Hafta #	4
21	Breaking News - Basic 14 - #175 (Sosyal)	Reading	00:11:37	Hafta #	4
22	Basic Vocabulary Studies - Exercise 91-120	Vocabulary	03:55:45	Hafta #	4
23	The Passive - Konu Anlatımı	Grammar	00:45:00	Hafta #	5
24	Breaking News - Basic 15 - #174 (Fen)	Reading	00:13:32	Hafta #	5
25	Breaking News - Basic 16 - #173 (Sosyal)	Reading	00:10:28	Hafta #	5
26	Breaking News - Basic 17 - #172 (Sosyal)	Reading	00:16:57	Hafta #	5
27	Breaking News - Basic 18 - #171 (Sosyal)	Reading	00:17:20	Hafta #	5
28	Breaking News - Basic 19 - #170 (Sosyal)	Reading	00:11:55	Hafta #	5
29	Breaking News - Basic 20 - #169 (Fen)	Reading	00:17:27	Hafta #	5
30	Breaking News - Basic 21 - #168 (Fen)	Reading	00:14:34	Hafta #	5
31	Translation Studies - Genel - 01-100	Translation		Hafta #	5
32	Basic Vocabulary Tests - 01	Vocabulary	02:02:00	Hafta #	5

Şekil 5. Uzaktan eğitim örnek çalışma planı

Geliştirilen uzaktan eğitim sisteminin içeriğinde ise kelime, gramer, okuma, çeviri, test çözümü gibi bölümler bulunmakta ve kişiye özgü yapılan çalışma programlarında sistem içerisinde bulunan dersler ve kayıtlı videolar ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Uzaktan eğitim sistemine dahil olan aday yapılan çalışma programı sayesinde hangi hafta hangi videoyu kaç saat izleyeceğini bilmektedir. Sistem adaylara yapılan programda izlemesi gereken alanları tekrar tekrar izleyebilme, yapamadığı soruları online eğitmenlere anında sorabilme imkânı da sağlamaktadır.

Şelik 6. Çalışma bölümleri içerik görseli
(Kaynak <https://ydstime.com/>)

Şekil 7. Konu anlatımı görseli
(Kaynak <https://ydstime.com/>)

3.2 Araştırma Soruları ve Araştırma Modeli

Araştırmada toplanan veriler sonucunda aşağıdaki sorulara cevap bulunmaya çalışılmıştır. Veri analiz aşamasında gruplar; örgün eğitim alanlar, uzaktan eğitim alanlar ve hem örgün hem uzaktan eğitim alanlar olmak üzere 3 gruba ayrılmıştır. Ayrılan gruplardaki adayların aldıkları notlar, cinsiyetleri ve sınava girdikleri yıllar belli olduğu için ve çalışmada yıla göre alınan notlar, cinsiyetler ve alınan eğitim türleri arasında karşılaştırma yapılacağı için betimsel araştırma modeli kullanılması uygun bulunmuştur.

Hâlihazırda var olan bilgilerin olması ve veriler kendi koşulları içerisinde, olduğu gibi analiz edileceği için araştırma modelimiz betimsel araştırma modelinin nedensel karşılaştırma desenidir.

Nedensel karşılaştırma araştırmasını uygularken veri analizi sırasında istatistiksel analiz yazılımı üzerinde Anova ve T test uygulanmıştır. Çalışmada cevap aranan araştırma sorularımız şunlardır;

- 1- 2016-2020 yılları arasında **örgün** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **cinsiyet** farkı var mıdır?
- 2- 2016-2020 yılları arasında **uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **cinsiyet** farkı var mıdır?
- 3- 2016-2020 yılları arasında **örgün + uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **cinsiyet** farkı var mıdır?
- 4- 2016-2020 yılları arasında **örgün** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **not** farkı var mıdır?
- 5- 2016-2020 yılları arasında **uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **not** farkı var mıdır?
- 6- 2016-2020 yılları arasında **örgün + uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **not** farkı var mıdır?
- 7- Sınav puanlarında sınava hazırlık döneminde alınmış olan eğitim türüne göre anlamlı bir fark var mıdır?

3.3 Veri Toplama

Yapılan çalışmada elde edilen veriler Isparta’da yabancı dil eğitimine katılan adaylardan elde edilmiştir. Yüz yüze ve online eğitimlere katılan 10000 adaydan son 5 yıl içerisinde eğitime katılan öğrencilerin verileri incelenmiştir. Bu veriler sadece uzaktan eğitim alan adaylar, sadece yüz yüze eğitim alan adaylar ve hem uzaktan hem yüz yüze eğitim alan adaylar olmak üzere 3 kategoriye ayrılmış ve incelenmiştir. Yüz yüze eğitim için kursa kayıt yaptıran adaylar bilgilerinin kullanılabilmesi için kayıt esnasında form doldurmakta, uzaktan eğitim alan adaylar ise sisteme kayıt sırasında kişisel verileri koruma sözleşmemizi kabul ederek bilgilerinin kullanılmasına izin vermişlerdir.

3.4 Veri Temizleme

Eğitilmeye katılan adaylardan elde ettiğimiz verilerin sadece son 5 yılına odaklanmamızın sebebi ÖSYM’nin en güncel sınavlarının yapıldığı yıllardaki sonuçları ortaya çıkarmaktır. Adaylar YDS, e-YDS, YÖKDİL gibi sınavlardan aldıkları notları kendileri beyan etmişlerdir. Sınav sonuçlarına ulaşamadığımız adayların verileri sistemden çıkarılmıştır. Sınav sonucunu söylemek istemeyen adayların verileri sistemden çıkarılmıştır. Eğitim almalarına rağmen sınav sonucunu paylaşmak istemeyen adaylar ile görüşüldüğünde bilgi vermek istememelerinin nedeni genelde “istenilen nota ulaşamamış olmaları”, istenilen not alınmasına rağmen “nazar değmesin”, “göz olmasın” gibi sebeplerden ötürü paylaşmak istememeleri, “iletişim numaralarını değiştirmiş olmaları”, “akademik kariyerdan vaz geçmiş” ya da “istenilen kadrolara başkalarının atanmış olmaları” gibi sebeplerdi. Tüm bu sebeplerden ötürü elimizdeki veriler üzerinde yapılan elemelerde 2056 adayın verileri kullanılabilir olarak tespit edilerek bu veriler ile devam edilmiştir.

3.5 Veri Analizi ve Değerlendirme

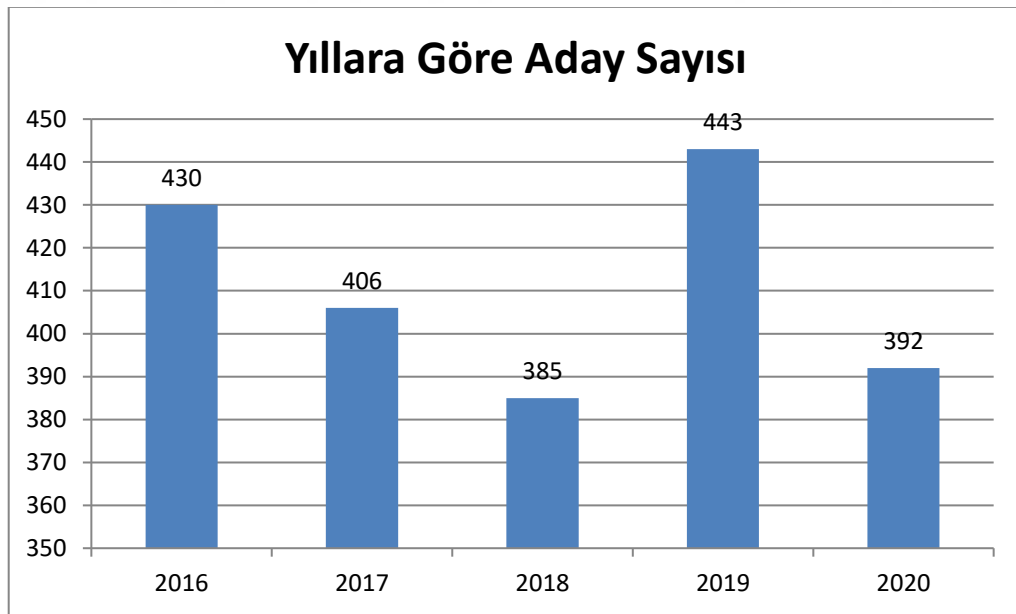
Çalışma sırasında 10.000 kişilik veri incelenmiştir ve anlamlı olarak değerlendirilen ve aradığımız kriterlere uygun 2056 adayın verileri işlenmiştir. İstatistik programları ile yapılan analiz sırasında 2 uç değer analiz sonuçlarından atılmıştır. Betimsel araştırma modelinin nedensel karşılaştırma deseni olarak yapılan çalışmada araştırma sorularında yer alan maddeler analiz edilip sonuçlar grafikler ile sunulmuştur.

4. BULGULAR

Uzaktan eğitim ve örgün eğitimlerden toplanan veriler üzerinde Bölüm 3’de belirtilen aşamalar sonrası veri analizi aşamasına geçilmiştir. Bu aşamalar öncelikle elde edilen verileri açıklama ve değerlendirme kısımlarından oluşmaktadır.

4.1 Demografik Bilgiler ve Özellikler

Toplamda 2056 veri analiz edilmiştir, 2 uç değer veri tabanından çıkarılmıştır. Kalan 2054 veri analiz edilmiştir. Verilerini kullandığımız kişilerin 911 (%44,31) tanesi erkek, 1145 (%55,69) tanesi de kadındır. 2016 yılında sınava giren ve verilerini kullandığımız aday sayısı 430, 2017 yılında sınava giren ve verilerini kullandığımız aday sayısı 406, 2018 yılında sınava giren ve verilerini kullandığımız aday sayısı 385, 2019 yılında sınava giren ve verilerini kullandığımız aday sayısı 443, 2020 yılında sınava giren ve verilerini kullandığımız aday sayısı 392 dir. Örgün eğitim alan adaylar, uzaktan eğitim alan adaylar ve hem örgün hem uzaktan eğitim alan adayların toplam sayıları Şekil 8’ de verilmiştir.

Şekil 8. Demografik özellikler göstergesi

Şekil 9. Cinsiyet dağılım göstergesi

Toplamda 2056 veri analiz edilmiş ve 2 uç değer istatistikten çıkarılmıştır. Kalan 2054 veriden minimum ortalama 10.00, maksimum ortalama 96.00 notunu alan öğrenciler görülmüştür. Toplam veri ve alınan not ortalaması; yıla, cinsiyete bakılmaksızın 47,4061 olarak bulunmuştur.

Eğitim türleri ve cinsiyet arasındaki ilişkiye bakmak için; Örgün eğitim, uzaktan eğitim, örgün + uzaktan eğitim türlerini alan adayların verilerinin incelenmesinde açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, t-test ve ANOVA analizleri yapılmıştır. Diğer değişkenler için ANOVA analizi yapılmıştır. Analizlerden elde edilen bilgilerin değerlendirmeleri yapılmış ve açıklama olarak verilmiştir.

4.2. Örgün Eğitim Alan Adayların Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları

Tablo 2. Örgün eğitim cinsiyete göre analiz tablosu 1

CİNSİYET	ADAY SAYISI	NOT ORTALAMASI
ERKEK	219	41,7021
KADIN	317	42,9976

Örgün eğitim T-test analizi sonucunda 219 Erkek, 317 kadın dağılımı görüldü. Gruplar arasındaki farkı ortaya çıkarmak için uygulanan istatistikte (Sig) değeri 0,05 ten büyük olduğu için varyansların homojen olduğuna karar verildi. (Sig.2-tailed) değeri de 0,05

ten büyük olduğu görüldü ($t_{0,05}; sig; 399; df: 534; t = -963$) ($X = 41,7021$) erkek adaylar , ($X = 42,9976$) kadın adaylar ve rakamsal değerler çok yakın olduğu için örgün eğitimde cinsiyet dağılımında fark olmadığı tespit edildi.

Tablo 3. Örgün eğitim cinsiyete göre analiz tablosu 2

Varyansların eşit olduğu varsayımı	Ortalamaların eşit olduğu varsayımı
sig (Anlamlılık Düzeyi - Tek Yönlü) (p)	Sig 2 (Anlamlılık Düzeyi - Çift Yönlü) (p)
339	336

4.3. Uzaktan Eğitim Alan Adayların Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları

Tablo 4. Uzaktan eğitim cinsiyete göre analiz tablosu 1

CİNSİYET	ADAY SAYISI	NOT ORTALAMASI
ERKEK	334	46,4410
KADIN	416	49,8200

Uzaktan eğitimin cinsiyetler ile ilgili analiz verilerine bakıldığında 334 Erkek, 416 Kadın dağılımı görülmüştür. (Sig.2-tailed) değeri de 0,05 ten küçük olduğu için gruplar arasında fark tespit edilmiştir. Kadın ve erkeklerin uzaktan eğitim karşılaştırması için yapılan t testi sonrasında kadınların uzaktan eğitim alma oranı ($t_{0,05}; df: 748 = t: -3,140$). Buna göre Kadın uzaktan eğitim alan adayların düzeyi ($X = 49,8200$) erkek uzaktan eğitim alan adayların düzeyinden ($X = 46,4410$) daha yüksektir. Uzaktan eğitimde örgün eğitimin aksine kadınların erkekler ile karşılaştırıldığında daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5. Uzaktan eğitim cinsiyete göre analiz tablosu 2

Varyansların eşit olduğu varsayımı	Ortalamaların eşit olduğu varsayımı
sig (Anlamlılık Düzeyi - Tek Yönlü) (p)	Sig 2 (Anlamlılık Düzeyi - Çift Yönlü) (p)
053	002

4.4. Örgün + Uzaktan Eğitim Alan Adayların Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları

Tablo 6. Örgün + Uzaktan eğitim cinsiyete göre analiz tablosu 1

CİNSİYET	ADAY SAYISI	NOT ORTALAMASI
ERKEK	357	49,7550
KADIN	411	50,1462

Örgün + Uzaktan eğitimin cinsiyetler üzerine etkisine bakıldığında 357 erkek, 411 kadın dağılımı görüldü. Gruplar arasındaki farkı ortaya çıkarmak uygulanan istatistikte (Sig) değeri 0,05 ten büyük olduğu için varyansların homojen olduğuna karar verilmiştir. (Sig.2-tailed) değeri de 0,05 ten büyük olduğu görüldü ve rakamsal değerler çok yakın olduğu için Örgün + Uzaktan eğitimde cinsiyet dağılımında fark olmadığı tespit edilmiştir ($t_{0,05;df:766}=t_{-},302$). Kadın adayların düzeyi ($X=50,1462$), erkek adayların düzeyi ($X=49,7550$) olarak görülmüştür.

Tablo 7. Örgün + Uzaktan eğitim cinsiyete göre analiz tablosu 2

Varyansların eşit olduğu varsayımı	Ortalamaların eşit olduğu varsayımı
sig (Anlamlılık Düzeyi - Tek Yönlü) (p)	Sig 2 (Anlamlılık Düzeyi - Çift Yönlü) (p)
261	763

4.5. Örgün Eğitim Alan Adayların Yıllara göre Başarı Analiz Sonuçları

Tablo 8. Örgün eğitim yıllara göre başarı analiz tablosu 1 (Anova)

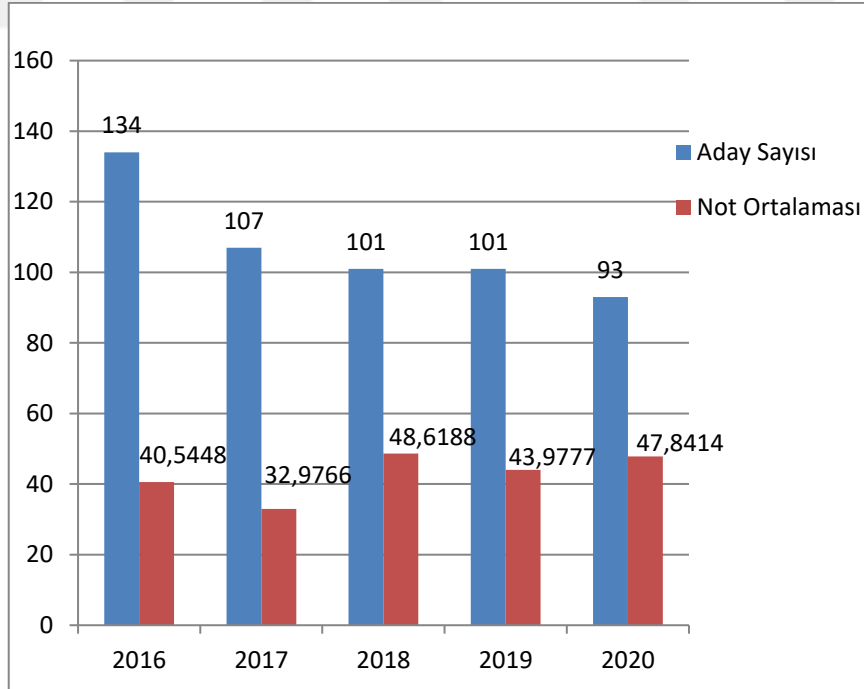
	Serbestlik Derecesi (df)	sig (Anlamlılık Düzeyi- Tek Yönlü)
Yıllara Göre İlişkisiz Aday Sayısı	4	0
Yıllara Göre İlişkili Aday Sayısı	531	0
Toplam Aday Sayısı	535	

Tabloda varyansların homojen olmadığını (Levene:10,102;p <.001) göstermektedir. Bu nedenle post hoc olarak Turkey HSD tekniği uygulanmış ve Tablo 9’da yer alan yıldızlı yıllar arasında anlamlı farklar bulunduğu belirtilmiştir.

Tablo 9. Örgün eğitim yıllara göre başarı analiz tablosu 2

Yıllar	Aday Sayısı	Not Ort.	En Düşük Not	En Yüksek Not
2016*	134	40,5448	12	85
2017*	107	32,9766	12	80
2018*	101	48,6188	22,5	77
2019*	101	43,9777	18	87
2020*	93	47,8414	18	85

Eğitim türlerinin yıllara göre etkisini görmek için yapılan Oneway analizinde örgün eğitimin 2017 yılında ve 2019 yılında düşüş eğiliminde olduğu, en iyi oranın 2018 yılında yakalandığı ve 2020 yılından itibaren artışın devam ettiği görülmüştür. 2019 yılındaki düşüşün sebebi tüm dünyayı etkileyen pandeminin etkisi olabileceği düşünülmektedir. 2020 yılındaki yükselmenin ise aynı pandemi koşullarının olumlu yönde etkisi olarak görülebilir. Yıllara göre alınan en düşük ve en yüksek not aralığı yine bu yıllarda gözlemlenmektedir. Örgün eğitimdeki en başarılı yıl 2018 yılı olarak görülmektedir.

Şekil 10. Örgün eğitim yıl ve not ortalama grafiği

4.6. Uzaktan Eğitim Alan Adayların Yıllara göre Başarı Analiz Sonuçları

Tablo 10. Uzaktan eğitim alan adayların yıllara göre başarı analiz sonuçları 1 (Anova)

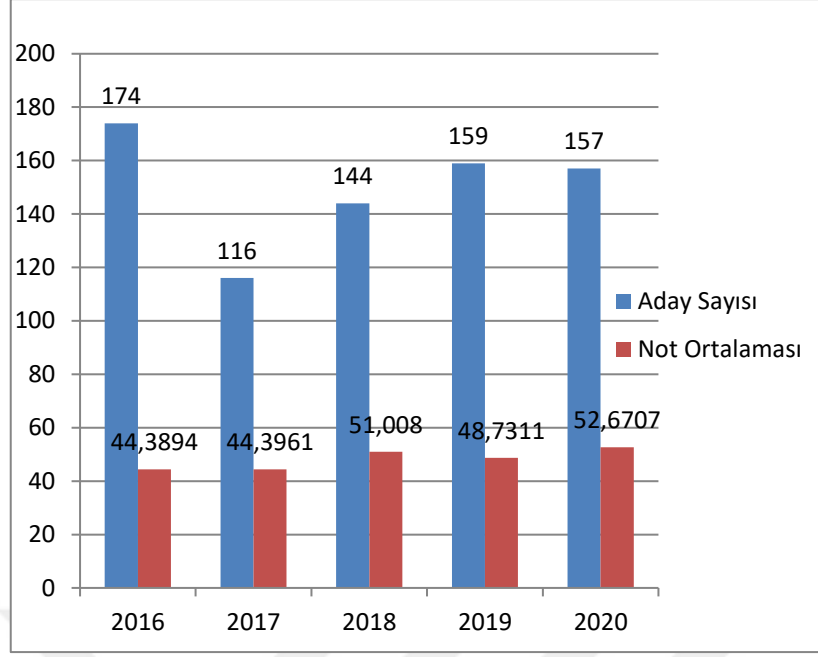
	Serbestlik Derecesi (df)	sig (Anlamlılık Düzeyi- Tek Yönlü)
Yıllara Göre İlişkisiz Aday Sayısı	4	0
Yıllara Göre İlişkili Aday Sayısı	745	0
Toplam Aday Sayısı	749	

Sig değeri 0,05'ten küçük olduğu için gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Farklılıklar aşağıdaki Tablo 11'de gösterilmiş ve yıldızlı yıllar arasındaki fark açıklanmıştır.

Tablo 11. Uzaktan eğitim alan adayların yıllara göre başarı analiz sonuçları 2

Yıllar	Aday Sayısı	Not Ort.	En Düşük Not	En Yüksek Not
2016*	174	44,3894	16	80
2017*	116	44,3961	12	90
2018*	144	51,0080	20	88
2019*	159	48,7311	20	82
2020*	157	52,6707	12	94

Eğitim türlerinin yıllara göre etkisini görmek için yapılan Oneway analizinde Uzaktan Eğitimin 2018 yılında ve 2020 yılında artış eğiliminde olduğu görülmektedir. 2016 ve 2017 yıllarında aynı oranda görünen uzaktan eğitim sonuçları 2018'den itibaren yükselmiştir.

Şekil 11. Uzaktan eğitim yıl ve not ortalama grafiği

2019 yılındaki düşüş ülke genelinde yaşanan kapanmalar ve pandemi koşullarında eğitime ara verilmesi sürecinde yaşanmış, fakat 2020 yılından itibaren uzaktan eğitim uygulamalarının artması ve uzaktan eğitime mecbur kalınması nedeni ile artış eğilimi zirve noktaya çıkmış görünmektedir. Tablo 15’de görüldüğü gibi en yüksek alınan not 2020 yılında, en düşük alınan not ise 2017 yılındadır. Bunun sebepleri arasında yıllara ve dönemlere göre değişen sınav zorluklarının yanı sıra adayların pandemi sürecinde öğretim teknolojileri kullanımındaki tecrübelerinin artması ve bireysel öğrenme yöntemlerine adaptasyonun sağladığı avantajlar gösterilebilir.

4.7. Örgün + Uzaktan Eğitim Alan Adayların Yıllara göre Başarı Analiz Sonuçları

Tablo 12. Örgün + Uzaktan eğitim yıllara göre başarı analiz sonuçları 1 (Anova)

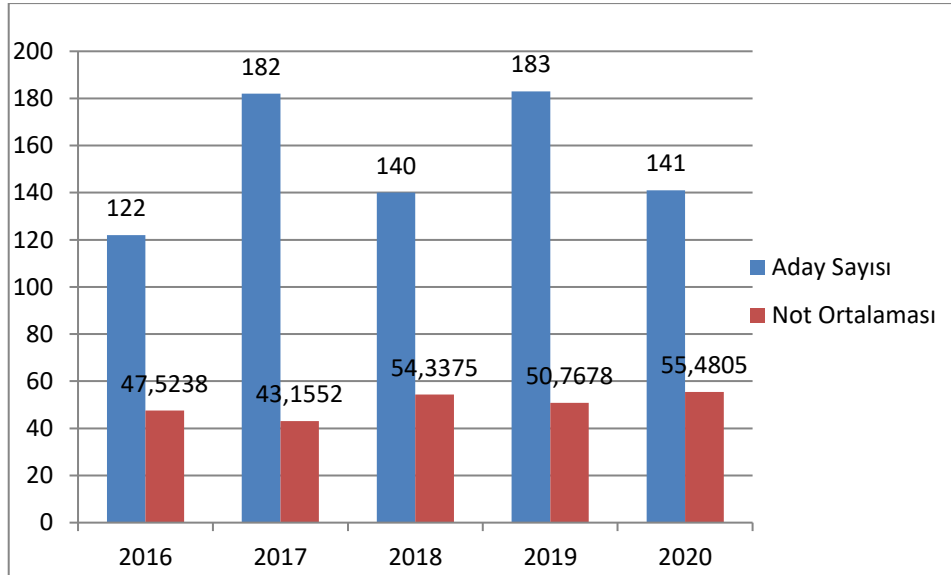
	Serbestlik Derecesi (df)	sig (Anlamlılık Düzeyi- Tek Yönlü)
Yıllara Göre İlişkisiz Aday Sayısı	4	0
Yıllara Göre İlişkili Aday Sayısı	763	0
Toplam Aday Sayısı	767	

Sig değeri 0,05 ten küçük olduğu için gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Farklılıklar Tablo 13'te gösterilmiş ve yıldızlı yıllar arasındaki farklar açıklanmıştır.

Tablo 13. Örgün + Uzaktan eğitim yıllara göre başarı analiz sonuçları 2

Yıllar	Aday Sayısı	Not Ort.	En Düşük Not	En Yüksek Not
2016*	122	47,5238	13	89
2017*	182	43,1552	10	94
2018*	140	54,3375	20	96
2019*	183	50,7678	30	96
2020*	141	55,4805	30	96

Eğitim Türlerinin yıllara göre etkisini görmek için yapılan Oneway analizinde Örgün + Uzaktan Eğitimin 2017 yılından sonra artış eğiliminde olduğu görülmektedir. 2018 yılındaki artış 2019 yılında gözlemlenmemiştir. 2019 bütün eğitim türlerinde düşüş yılı olarak gözlemlenmiştir.

Şekil 12. Örgün + Uzaktan eğitim yıl ve not ortalama grafiği

Gerek örgün eğitimde, gerek uzaktan eğitimde, gerekse örgün + uzaktan eğitimde 2019 yılı düşüş yılı olarak karşımıza çıkmaktadır. Nedenini dünyayı etkileyen salgın hastalık

ve ülkemizdeki eğitime verilen aralar olarak düşünülebilir. 2020 yılında ise Örgün + Uzaktan eğitim tüm eğitim türleri arasındaki en büyük yükseliş oranına sahip eğitim türüdür.

4.8. Örgün, Uzaktan ve Örgün+Uzaktan Eğitim Alan Adayların Başarı Analiz Sonuçları

Tablo 14. Örgün, uzaktan ve örgün + uzaktan eğitim başarı tablosu 1 (Anova)

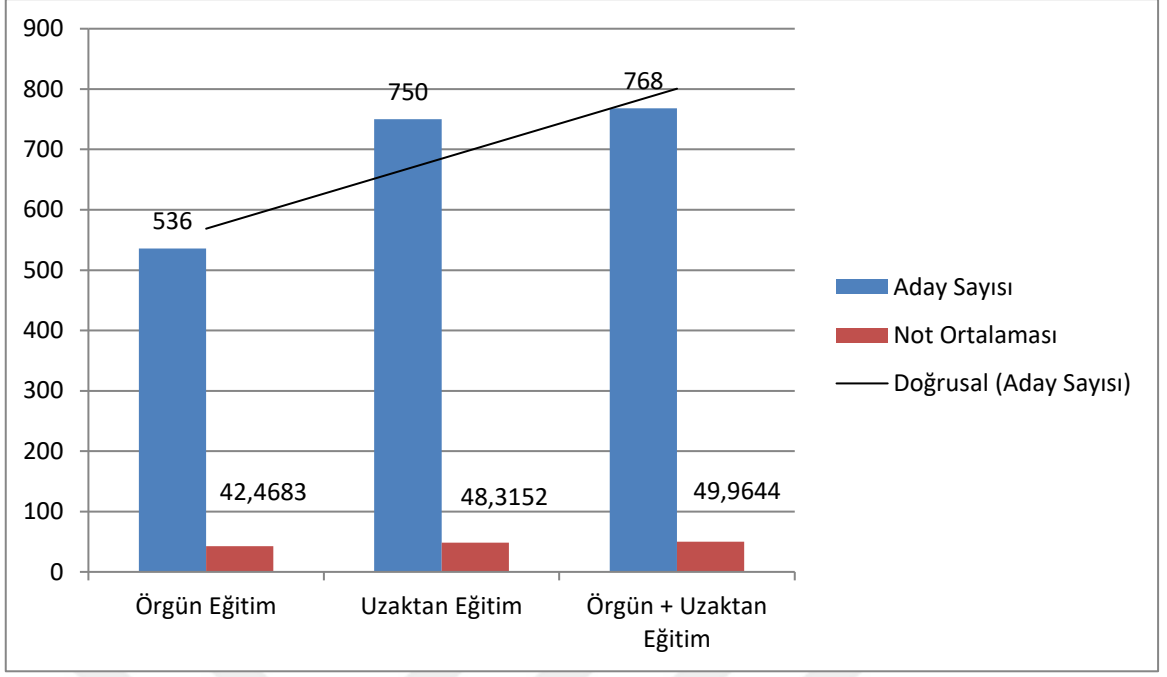
	Serbestlik Derecesi (df)	sig (Anlamlılık Düzeyi- Tek Yönlü)
Yıllara Göre İlişkisiz Aday Sayısı	2	0
Yıllara Göre İlişkili Aday Sayısı	2052	0
Toplam Aday Sayısı	2054	

Sig değeri 0,05 ten küçük olduğu için gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Farklılıklar Tablo 15’te gösterilmiş ve eğitim türleri arasındaki fark açıklanmıştır.

Tablo 15. Örgün, uzaktan ve örgün + uzaktan eğitim başarı tablosu 2

EĞİTİM TÜRLERİ	ADAY SAYISI	NOT ORTALAMASI	EN DÜŞÜK NOT	EN YÜKSEK NOT
Örgün Eğitim	536	42,4683	12	87
Uzaktan Eğitim	750	48,3152	12	94
Örgün + Uzaktan Eğitim	768	49,9644	10	96
Toplam	2054			

Sadece örgün eğitim alan, sadece uzaktan eğitim alan ve hem örgün hem uzaktan eğitimin ikisini de alan adayların verileri karşılaştırıldığında uzaktan eğitimin, örgün eğitime göre daha başarılı olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 13. Örgün, uzaktan ve örgün+uzaktan eğitim başarı grafiği

Uzaktan eğitimin, örgün + uzaktan eğitim ile sayısal değerleri yaklaşık olduğu için farkının çok büyük olduğu söylenemez. Alınan notlar karşılaştırıldığında en yüksek not Örgün + uzaktan eğitim türünde görülmüştür.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye’de yabancı dil sınavlarına giren aday sayısı her geçen gün artmakta ve adayların akademik kariyer yapma planları gerek yurt içinde gerek yurt dışında başarıya ulaşma kriterleri de her geçen gün değişmektedir. Ulusal olarak akademik bir kariyer planı olan adaylar ÖSYM’nin yaptığı sınavlara aktif olarak girmek ve yeterlilik şartlarına sahip olmak zorundalar. Alınan puanlar ne kadar yüksek olursa hayallerine ulaşma derecesi de o kadar kolay olmakta ve özellikle akademik personel alımlarında tercih sebebi olmayı sağlamaktadır.

Çalışma kapsamında sınavlara giren 2054 aday üzerinde yapılan analizler ve değerlendirmeler sonucunda eğitim türleri arasında yapılan değerlendirme ve analizler ile Türkiye’de yapılan yabancı dil sınavlarına giren adayların aldıkları uzaktan eğitimin, örgün eğitime göre başarıya daha fazla etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitimde bireysel öğrenme hızına uyum ve tekrar sayısının avantaj sağladığı kanısına varılmıştır.

Yapılan çalışma kapsamındaki analizler; uzaktan eğitimin örgün eğitime göre daha yararlı olduğunu, uzaktan eğitiminin bireysel çalışma ve adaptasyon avantajlarının örgün eğitime göre daha fazla avantaj sağladığını, dünya genelinde yaşanan pandemi koşulları ile beraber insanların uzaktan eğitim hakkında daha fazla bilinç sahibi olduğu göstermiş ve bireylerin uzaktan eğitimdeki teknolojik gelişmeler ve iyileştirilmeler ile de nasıl çalışması gerektiğini öğrenmeye başladığı kanısına varılmıştır.

Örgün + Uzaktan eğitim alan adaylar ile sadece uzaktan eğitim alan adaylar arasındaki sayısal değerler, bu iki grup arasında dikkate değer bir fark olmadığını ortaya çıkarmasına rağmen, örgün + uzaktan eğitim alan adaylar, sadece örgün ve sadece uzaktan eğitim alan adaylara göre alınan not ortalamaları karşılaştırıldığında en başarılı grup olarak gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra 3 grup arasındaki cinsiyet başarı seviyeleri analiz edildiğinde örgün eğitim ile uzaktan eğitim arasında cinsiyet farkı tespit edilmiş ve uzaktan eğitim alan adaylarda kadınların örgün eğitime göre daha fazla oranda olduğu görülmüştür.

Yıllara göre eğitim türleri arasında yapılan başarı analizlerinde örgün eğitiminin 2016 yılından 2017 yılına girildiğinde 134 adaydan 107 adaya düştüğü alınan notlarında 40,5 ortalamadan 32,9 ortalamaya gerilediği görülmüştür. 2018 yılında katılımcı sayısı 101 e düşmesine rağmen not ortalaması tüm yılların en yüksek seviyesi olan 48,6 seviyelerine ulaşmıştır. 2019 yılında katılımcı sayısı bir önceki yıllara aynı olmasına rağmen not ortalaması 43,9 a gerilemiştir. 2020 yılında aday sayısı 93 e gerilemesine rağmen not ortalaması 42,4 olarak tespit edilmiştir. 2018, 2019 ve 2020 yılları pandemi yılları olarak düşünüldüğünde örgün eğitime ara verilmesi ve ülke genelinde yaşanan belirsizlik halinin örgün eğitimi olumsuz yönde etkilediği kanısı ortaya çıkabilir.

Yıllara göre eğitim türleri arasında yapılan başarı analizlerinde Uzaktan eğitimin aday sayılarında dalgalanmalar görülse de not ortalaması bakımından 2016 yılından 2020 yılına kadar artış eğiliminde olduğu tablo 14’te gösterilmiştir. Analizlerde dikkat çeken nokta ise 2016, 2017 ve 2018 de artmakta olan not ortalamaları 2019 yılında düşmüş fakat 2020 yılında artmaya devam etmiştir. Bu düşüşün pandemi sürecinde örgün eğitimde yaşanan ara vermeler ile adayların uzaktan eğitime geçiş sürecine verdikleri tepki süresi olarak düşünülebilir. Pandemi sürecinde uzaktan eğitime geçiş teşviki ve yapılan yeni uzaktan eğitim uygulamaları adaylara güven sağlamış ve 2020 yılında uzaktan eğitime katılan adayların hem sayısı hem de başarı oranı artmış görünmektedir.

Eğitim türleri arasında yapılan başarı analizlerinde Örgün + Uzaktan eğitimin aday sayılarında ve not ortalamalarında 2016 yılından 2020 yılına kadar geçen süreçte artış gözlemlenmiştir. Tüm eğitim türlerinde 2018 yılında yaşanan düşüş bu eğitim türünde de gözlemlenmiş ve nedenleri ayı sebepler olarak öngörülmüştür. Örgün + Uzaktan eğitim türü 2020 yılında 55,4 not ortalaması ile bugüne kadar tüm eğitim türleri arasındaki en yüksek puan aralığına ulaşmıştır. En yüksek puan ortalamasına ulaşma sebepleri olarak; adayların uzaktan eğitim uygulamalarına geçiş sürecinin tamamlanması, daha profesyonel uzaktan eğitim programlarının geliştirilmesi, kapanma ve kısıtlama süreçlerinde adayların bireysel programlar geliştirerek uzaktan eğitimde daha başarılı hale gelmesi gösterilebilir.

Araştırma sorularına bulduğumuz cevapları özetlenirse;

1- 2016-2020 yılları arasında **örgün** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **cinsiyet** farkı var mıdır?

*Örgün eğitim alan adaylar arasında anlamlı bir cinsiyet farkına rastlanmamıştır.

2- 2016-2020 yılları arasında **uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **cinsiyet** farkı var mıdır?

* Uzaktan eğitim alan adaylar arasında kadınların erkeklere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Farklar Tablo 4 ve Tablo 5'te gösterilmiştir

3- 2016-2020 yılları arasında **örgün + uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **cinsiyet** farkı var mıdır?

* Örgün + Uzaktan eğitim alan adaylar arasında anlamlı bir cinsiyet farkına rastlanmamıştır.

4- 2016-2020 yılları arasında **örgün** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **not** farkı var mıdır?

* Örgün eğitim alan adaylar arasında yıllar ve aday sayıları arasında fark tespit edilmiş ve Tablo 8 ve Tablo 9'da te gösterilmiştir.

5- 2016-2020 yılları arasında **uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **not** farkı var mıdır?

* Uzaktan eğitim alan adaylar arasında yıllar ve aday sayıları arasında fark tespit edilmiş ve Tablo 10 ve Tablo 11'de gösterilmiştir.

6- 2016-2020 yılları arasında **örgün + uzaktan** eğitim alarak yabancı dil sınavına giren adaylar arasında anlamlı bir **not** farkı var mıdır?

* Örgün + Uzaktan eğitim alan adaylar arasında yıllar ve aday sayıları arasında fark tespit edilmiş ve Tablo 12 ve Tablo 13'te gösterilmiştir.

7- Sınav puanlarında sınava hazırlık döneminde alınmış olan eğitim türüne göre anlamlı bir fark var mıdır?

Örgün + Uzaktan eğitim alan adayların en başarılı grup olduğu tespit edilmiştir. Veriler Tablo 14 ve 15'te gösterilmiştir.

Başka yayın ve tezlerden de benzer ve farklı olan sonuçlar araştırılmıştır. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Eğitim Dergisi'nde yayınlanan Covid-19 döneminde Türkiye'deki üniversitelerin kullandığı uzaktan eğitim sistemleri üzerine yapılan bir çalışmada şu ifadelere yer verilmiştir. “Şekil 1'de görüldüğü üzere uzaktan eğitim

konusunda yapılan bilimsel çalışmaların sayısı yıllara göre ciddi şekilde artmaktadır. Bu durum uzaktan eğitimin öneminin giderek artması ve eğitimin vazgeçilmez bir parçası haline geleceğinin göstergesi olarak değerlendirilebilir. Pandemi dönemi, uzaktan eğitimin önemini daha da arttırmıştır”(NEF-EFMED Cilt 14, Sayı 1, Haziran 2020).

Pandemi döneminde uzaktan eğitim uygulamaları artmış ifadesi aday başarı sonuçları ve aday sayıları göz önüne alınmadan yapılmış sadece uzaktan eğitime olan talebin sonucunda ortaya çıkmış bir değerlendirmedir. Bizim yaptığımız analizler sonucunda uzaktan eğitim uygulamalarının pandemi başlangıcındaki yıllarda katılımcı ve başarı ortalaması olarak düşüş yaşadığı gözlemlenmiştir. Uzaktan eğitim uygulamalarındaki iyileştirmeler, kişiselleştirilmiş uzaktan eğitim çalışma programları, adayların uzaktan eğitime zorunlu kalma, kabul etme ve verimli kullanma süreçleri yaşaması 2018 yılı başlangıcında yaşanan düşüşlerin 2019 yılı sonu ve 2020 yılı başı itibarı ile yükselişe geçmesinin olumlu sebepleri olarak öngörülmektedir.

Academia Eğitim Araştırma dergisinde 2020 yılında yapılan başka bir çalışmada “*Covid-19 pandemi süreci doğrultusunda eğitimin aksamaması adına yapılan uzaktan eğitimin faydaları olduğu aşikârdır ancak araştırma sonucu elde edilen bulgular örgün eğitim ile kıyaslandığında sistemin bir takım eksikliğinin olduğu anlaşılmıştır”* (Kavuk, E., & Demirtaş, H. 2021). ifadeleri kullanılmıştır. Bu çalışmada bahsedilen eksiklikler 2018 yılında pandemi başlangıcındaki uzaktan eğitime geçiş tedirginlikleri, alt yapı yetersizlikleri vs. olarak gösterilmiştir.

Covid-19 pandemi döneminde yapılan diğer tez ve makale çalışmalarını incelediğimizde aday sayısı, başarı ortalaması, eğitim türlerinin sınav ve yabancı dil eğitimi üzerine etkisi alanında yapılan bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

KAYNAKÇA

- Altıparmak, M., Kurt, İ.D., ve Kapıdere, M. (2011). E-Öğrenme ve Uzaktan Eğitimde Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri. *Akademik Bilişim '11- XIII. Akademik Bilişim Konferansı* (ss. 319-327) Malatya: İnönü Üniversitesi
- Altuncı, Yusuf Tahir vd. (2009). Mesleki Eğitim Sorunları Ve Yeni Model Arayışları, *I. İnşaat Mühendisliği Eğitim Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (ss.315-318). Antalya
- Adıyaman, Zehra (2002). Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi, *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, (1), 92-97.
- Altuntaş Yılmaz, N (2020). Yükseköğretim Kurumlarında Covid-19 Pandemisi Sürecinde Uygulanan Uzaktan Eğitim Durumu Hakkında Öğrencilerin Tutumlarının Araştırılması, *Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, (3), 15-20.
- Antalyalı, Ömer Lütfi (2004:9). *Uzaktan Eğitim Algısı ve Yöneylem Araştırması Dersinin Uzaktan Eğitim İle Verilebilirliği*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye
- Arar, (1999). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu *Marmara İletişim Dergisi / Marmara University Journal of Communication 2014* (2) 73-94.
- Aytaç, T.(2011).Karma öğrenme. *Egitek E-Dergi*.
<http://egitek.meb.gov.tr/edergi/2011ocak/adresinden> 15.01.2011 tarihinde edinilmiştir.
- Balaban, Erdal (2012). Dünya da ve Türkiye'de Uzaktan Eğitim ve Bir Proje Önerisi. İstanbul: Işık Üniversitesi.
- Barkuş, F. & Koç, M. (2019). Dijital mahremiyet kavramı ve ilgili çalışmalar üzerine bir derleme. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 3(1), 35-44.
- Brock, Terry B. (2002). Internet Billionaries Map Good Blueprint of Future, *Jacksonville Business Journal*, (13), 50.
- Buzpınar, V., Tosun, M. (2021); Üniversitelerde Pandemi Döneminde Verilen Uzaktan Eğitimin Verimliliği Üzerine Bir Araştırma (Sakarya Üniversitesi Alman Dili Ve Edebiyatı Örneği), *Pesa International Journal of Social Studies*, (7), 2.
- Constable, George; Somerville, Bob (2003). *A Century of Innovation: Twenty Engineering Achievements That Transformed Our Lives*. Washington, DC: Joseph Henry Press.

- Çallı, İsmail (2002). Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Geleceği ve E-Üniversite, *Anadolu Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi
- Çukadar, Sami ve Çelik, Sönmez (2003). İnternete Dayalı Uzaktan Öğretim ve Üniversite Kütüphaneleri, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, (4), 31-42.
- Çoban, (2013). Uzaktan Eğitim Uygulamaları için Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri, *Marmara İletişim Dergisi*. (21), 73
- Demiray, E. (2013). Uzaktan Eğitim Ve Kadın Eğitiminde Uzaktan Eğitimin Önemi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Journal of Research in Education and Teaching*, (2), 18.
- Emmungil, A. (2009). *Bilgisayar Donanımı*. Ankara
- İşman, Aytekin (2011). *Uzaktan Eğitim*, Ankara: Pegem Akademi.
- Kavuk, E., & Demirtaş, H. (2021). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Yaşadığı Zorluklar, *E-Uluslararası Pedagoji Dergisi*, (1), 55-73.
- Kayabaşı, Y. (2005). Sanal Gerçeklik Ve Eğitim Amaçlı Kullanılması, *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, (4), 152.
- Keskin, M., Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi, *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, (2), 59-67.
- Kör, H. (2013). Uzaktan eğitim ve örgün eğitimin çok yönlü - çapraz karşılaştırılması: Kırıkkale Üniversitesi ve Hitit Üniversitesi örneği ,<http://acikerisim.kku.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12587/17058> adresinden 01.08.2021 tarihinde edinilmiştir.
- Kör, H., Çataloğlu, E. ve Erbay, H. (2013). Uzaktan ve Örgün Eğitimin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisinin Araştırılması, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, (12), 2.
- Nizam, F. (2004). Eğitim-Öğretimde Kitle İletişim Araçlarının Kullanım Olanakları ve Avantajları, *Akademik Bilişim Konferansı*, (ss.1-17). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi

- Özalkan,G,Ş. (2021). Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme: Pandemi Sürecinde Sosyal Bilimler Eğitimini Yeniden Düşünmek, *International Journal of Economics Administrative and Social Sciences*, (4), 18-26.
- Papi, Edanich akt. , Cathia ve Büyükaslan, Ali (2007). Türkiye ve Fransa'daki Uzaktan Eğitimde Gelişmeler: Hangi Eğitim Hakkı, *Colloque Tice Mediterranee – Uzaktan Eğitimde İnsan / Değişim Sorunsaltı*. Marsilya
- Seven, M. (2012). Uzaktan Ve Örgün Eğitime Devam Eden Öğrencilerin İngilizce Dersindeki Başarı Düzeylerinin Karşılaştırılması, *EKEV Akademi Dergisi*, (50),215-228.
- Sirer, E. (2020). Eğitimin Ekran Üzerinden Teknolojik Dönüşümünde Pandemi Dönemi'nin Etkisi, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi-International Journal of Society Researches*, (29), 12-32.
- Toker, G., (2008). Küreselleşme sürecinde Uzaktan Eğitim, *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 1-12.